

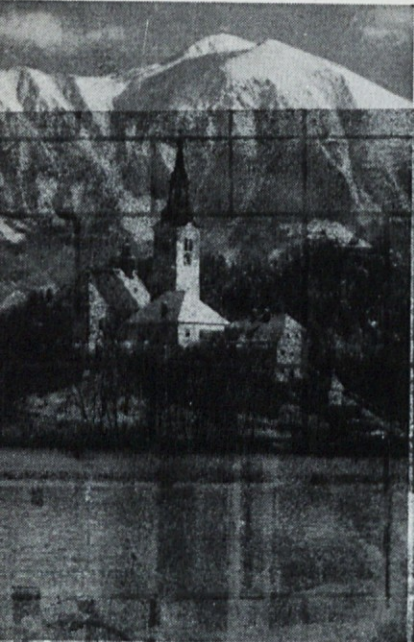
la vida espiritual

1960

XXVII

duhovno
življenje

Levo: Otok na Blejskem jezeru pozimi. V ozadju mogočna gora Stol.

Naslovna staran: Adventno jutro v Sloveniji.

Spodaj: Zimski motiv na poti na Golico.

VAM PRINAŠA:

	<i>Vi, oblaki ga rosite</i>	674
Slovenski	<i>Skrivnost ljubezni in Brezmadežna</i>	675
verski	<i>Za dobro voljo</i>	678
mesečnik	<i>Bodoča usoda sveta</i>	679
	<i>Pismonoša Nace</i>	688
Izdaja	<i> Glas iz Rima</i>	686
konzorcij	<i>Skrivnostne vezi</i>	688
(Anton	<i>Zgodaj in pogosto</i>	693
Orehar)	<i>Kako uporabimo prosti čas?</i>	695
	<i>Pravičnost in ljubezen</i>	699
Urejujejo	<i>Naši razgledi</i>	700
	<i>On zna</i>	702
Rant	<i>Nova pota socializma</i>	704
Jože	<i>V cordobske planine in žepni tatovi</i>	707
dr. Rozman	<i>Od doma</i>	710
Branko	<i>Chestertonova pot v katoliško Cerkev</i>	712
	<i>Kaj je novega na Primorskem</i>	715
dr. Stare	<i>Katoliška Cerkev v ZDA</i>	718
Alojzij	<i>Med nami v Argentini</i>	721
Marijan	<i>Okrogla hiša</i>	725
Šušteršič		

VI, OBLAKI, GA ROSITE

Advent — čas pričakovanja Kristusovega prihoda. Je priprava na sveto noč, kot je bila stara zaveza priprava na prvo sveto noč.

Dve misli dajeta vsebino temu času: ena temna in ena svetla.

Temna: S prvim grehom je človeštvo pokazalo Bogu hrbet. Bil je začetek poti od Boga v drugo skrajnost, v nič. Okvara se je širila kot madež olja, dokler ni prekrila vsega sveta. Še celo v izvoljenem ljudstvu je bila vera medla in greh pogost, nezadovoljstvo in od tod nepočakanost, da bi nebesa rosila Pravičnega ali da bi ga zemlja rodila. Nebo je ostalo zaprto za vse. Pekel je bil odprt na stežaj in vanj se je usmerilo človeštvo. Nesreča je bila velika in neozdravljiva, če bi se Bog ne usmilil in bi ne prišel.

Svetla: Bog se je usmilil in prišel. Človek se je oddaljeval od Boga. Bog se je bližal človeku. V polnosti časov

je prišel in prinesel luč in moč. Spet je pokazal pot v življenje in dal moč zanj. Z zgledom je prižgal svetilko na vse poti življenja, za vse trenutke. Premagal je greh, premagal smrt. Svoje kraljestvo je ustanovil na zemlji, da pomaga padlemu človeku v večnost.

Ta vsebina adventa naj polni naše dneve do svete noči. Naj nam ne bodo samo misli. Naj bo še pokora, molitev in hrepenenje.

Pokora naj nas očisti, izprazni nas, da bo prostor za Gospoda.

Molitev naj nas napolni z milostjo, da bo Bogu prijetno v nas.

Hrepenenje naj bo oblika ljubezni, ki bo privabila Gospoda k nam.

Tako bomo doživeli svojo sveto noč. Gospod se bo spet rodil v naših duršah. Napolnil bo stene našega doma, vrnil nam polnost življenja.

„Pridi, Gospod Jezus!“

B. R.

Adventna jutra so mrzla in poti s snegom pokrite, ljudje pa hite k zornicam

SKRIVNOST LJUBEZNI V LUCI MARIJINEGA BREZMADEŽNEGA SPOČETJA

V prvi zarji nastanka človeškega rodu je prišlo do velike tragedije v raju: Adam je sledil Evi in prestopil božjo zapoved, naj ne je od sadu prepovedanega drevesa. Greh se je polastil zemlje in žalost je ovila človeško srce.

Prav v tistih usodnih trenutkih pa se je Bog odločil razkriti padlemu človeštvu veliko skrivnost: prišla bo žena, ki bo dala življenje njemu, kateri bo strl peklenski kači glavo; ta žena bo sodelovala z Odrešenikom pri porazu satanovem; maščevala bo prvo ženo Evo, ki je podlegla skušnjavcu in zapeljala še svojega moža k nepokorščini.

„Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo,“ je Bog dejal kači v raju. Pretekla so dolga tisočletja, da je ta žena zagledala luč sveta in jo je mogel božji poslanec nadangel Gabrijel pozdraviti: „Zdrava, Marija, milosti polna.“

Skrivnostne so bile te besede in spet so morala iti mimo stoletja, da so učeni bogoslovci začeli razumevati ta globoko pomembni naslov: milosti polna. Počasi so doumeli, da je dostojanstvo Matere božje v bistveni opreki z grehom; da Mati božju ni smela biti spočeta v izvirnem grehu,

Brezmadežna, delo božje ljubezni, je neizčrpen vzor možu in ženi, fantu in dekletu, vedno in povsod.

saj bi tako vsaj nekaj časa živela pod oblastjo hudobnega duha. In še danes povzroča Marijino brezmadežno spočetje občudovanje, začudenje in navdušenje oseb, ki se hočejo vanj poglobiti in ga doumeti v njegovi vsebini in v njegovih razlogih.

In ko je enkrat učeča Cerkev jasno doumela, da je bila Mati božja vedno res milosti polna, je po ustih papeža Pija IX. leta 1854 slovesno izjavila, da je bila Devica Marija prosta izvirnega greha že v prvem trenutku spočetja, in to radi zaslug bodočega Odrešenika in po posebnem privilegiju božje vsemogočnosti.

Marijino brezmadežno spočetje je skrivnost ljubezni, kajti bilo je zasluzenje njenega Sina Jezusa, bilo je njegovo trpljenje tisto, ki ji je to odliko naklonilo.

KAKO JE KRISTUS ODREŠIL SVOJO MATER

Preprosti verniki so vedno čutili, da tako mora biti; bogoslovni učenjaki, ki pa morajo dati prednost razumu pred čustvi, so pa bili v veliki zadregi, kako spraviti v sklad Kristusovo odrešilno delo in Marijino čistost.

Jasno jim je bilo, da je Kristus Odrešenik sveta in da njegova slava izvira iz križa. Na križu nas je Kristus vzljubil do konca. Vse človeštvo je potrebovalo odrešenja, vse je bilo pogreznjeno v greh, vse je kričalo po milosti.

Brezmadežna — Kraljica nebes
in zemlje

In Marija? Če je bila vedno čista, vedno brez madeža, potem Kristus ni trpel zanjo, ni rešil svoje Matere in ni Odrešenik vseh ljudi, saj se mu je izmahnila prav Ona, ki je blagoslovljena med ženami.

Pa je frančiškanski teolog Duns Scot vso težavo rešil na preprost način. Poudaril je, da je bilo za Kristusa bolj častno obvarovati svojo Mater greha, kot pa jo potem iz greha dvigati; da je trpel na križu tudi za njo, pa ne tako, da bi jo očistil potem, ko jo je greh že umazal, temveč da je sploh preprečil, da bi se je greh dotaknil.

Toda Kristus je storil za svojo Mater še več. Ni umrl na križu samo, da jo obvaruje krivde zadolženja, temveč da ji da polnost milosti. Zato je Marija že v trenutku spočetja prejela milosti, po katerih je presegala svetost vseh nebeščanov, angelov in svetnikov. Samo Kristus jo presega v svetosti.

Brezmadežno Marijino spočetje je torej delo božje ljubezni, je povelje čanje Jezusa Kristusa. Z eno besedo, Kristus je svet poučil, kako je treba ljubiti ženo.

LJUBEZEN SE PORAJA V ŽRTVI

Ni žena dana možu samo zato, da mu je tovarišica na potu življenja in da sodeluje z njim pri rodnosti in vzgoji otrok, tudi ne samo zato, da deli z možem težave in radosti skupnega sožitja; še manj, da bi bila le predmet egoističnega uživanja; ne! Žena mora biti predmet ljubezni, in to take, kot jo je razumel Kristus.

Kristus nas je poučil, da pomeni ljubiti darovati se. Prišel je na svet, da nam podeli svojo milost, tisto

milost, po kateri postanemo otroci božji. Bog, ki je postal človek, je prišel med nas, da posveti naše mesto. Brez notranje krasote smo bili polni umazanije in hudobije, pa nas je napolnil s svojo lepoto. Med vsemi človeškimi otroci Marijo najbolj, saj mu je bila najdražja, Ona, ki mu je posredovala telo!

Svoje darovanje je Kristus izvršil na križu. Roke so mu ostale razpete v objem, v srce pa se je zasadilo hladno jeklo in mu ga odprlo za vselej. Odkar je prišel greh na svet, je namreč postava taka, da se ljubezen rodi v bolečini; da vsako darovanje potrebuje žrtev in odpoved samemu sebi.

Ni bil Kristus dolžan iti te poti; dovolj bi bilo eno samo dejanje volje, pa bi bili odrešeni z njegovo Materjo vred. Toda on je hotel občutiti to, kar doživlja vsakdo, ki resnično ljubi: trpljenje, bolečino, krik srca. In sad te popolne ljubezni je bila Marija, najpopolnejša med ženami.

MOŽJE IN ŽENE MED SEBOJ

Vsem možem, ki so povezali svojo usodo z ženo, pravi Kristus: „Ljubite svoje žene, kot sem jaz ljubil Marijo. Zanj sem se žrtvoval, zato da bi bila sveta, čista, brez madeža. Tudi vi se žrtvujte za svoje žene, pa ne zato, da ob njih doživite svoj lastni užitek, temveč da jih dvignete v časti, opogumite v njih poslanstvu in spremenite v bitja, polna čistosti in svetosti.“

Žena mora biti možu predvsem posoda, ki je polna duhovnih vrednot. In ko se medsebojno dajeta drug drugemu, se morajo razlivati na oba tudi omenjene vrednote.

To dajanje vedno vključuje tudi žrtev. Žrtev odpovedi užitku, ki bi bil združen z grehom; žrtev medsebojnega prenašanja in razumevanja slabosti, ki sta jih oba polna; žrtev odpovedati se lastnim željam; žrtev lastne komodnosti in iskanje vsega, kar bo drugemu v veselje in tiho radost.

Z ljubeznijo in v tihih žrtvi naj mož vse stori, da bo žena ob njem postala to, kar so vsi časi o njej sanjali in jo proslavljali: tiha tovarišica, skromna sodelavka, ljubeča družica, razdajajoča se mati in poživajoča se baklja, ki vse osvetljuje, vse greje, vse oživlja.

In žena naj išče svoj ideal v Mariji! Naj stremi za tem, da bo v njej čim več čistosti in milosti. Naj bo njeno telo prežeto s sveto srmažljivostjo, njena duša prekipevajoča dobrote, razdajanja same sebe, polna ljubezni za vse, ki so ji dragi in za katere mora skrbeti.

*

Odkar imamo na nebu znamenje, ženo od sonca obdano, z vencem dvanašterih zvezd in z luno pod njenimi nogami, od tedaj so tudi vse žene — matere, žene, neveste, hčerke — deležne tega sijaja. Moški razume, da ni lepše žrtve, kot iz teh bitij napraviti to, kar je Kristus izoblikoval v svoji Materi: sveto dušo, čisto srce, telo, polno duhovne in telesne rodovitnosti, ki poraja povsod, kjer se pokaže in česar se dotakne, novo bitje, novo rast, novo pomlad.

In vse to se dogaja, ker je Bog ljubezen in nam je v Kristusu in na njegovi Materi razodel, v čem je ta ljubezen.

Jože Jurak

ZA DOBRO VOLJO

Neprespana noč. Konklave za izvolitev Pija X. je trajal 4 dni. Drugi dan popoldne je kardinal Rampolla prejel 30 glasov. Njegov sosed je bil kardinal Sarto, ki ga je vso noč poslušal, kako se je premetaval po postelji. Zjutraj je šel brž k njemu in ga skušal tolažiti, češ naj se vda v voljo božjo. Popoldne tretjega dne je kardinal Sarto prejel 35 glasov. Tokrat je bil on na vrsti za neprespano noč. Zjutraj je prišel h kardinalu Rampollu in mu rekel: „Ne razumem naših tovarišev, zdaj so spremenili red činiteljev.“ „Že,“ je odvrnil oni, „ampak konec je isti“.

Brezžična oddaja. Ko je bil 1903 izvoljen Pij X., so ljudje zvedeli za njegovo ime še preden je bilo slovesno objavljeno. Neki vatikanski upravnik se je sklonil skozi okno proti trgu sv. Petra in zastrigel s prsti. Vsi so vedeli: Krojač — kardinal Sarto (krojač).

Tako mine. Kardinal Sarto je bil pri pogrebnih svečanostih za Leonom XIII. Da bi krsta zdrknila v nišo, o sam petrinec porinil z nogo... Kardinal Sarto se je obrnil proti msgr. Respigalliu, papeškemu obredničarju:

„Glejte, gospod Carlo, kako končajo papeži: z brco.“ — Malo po izvolitvi se je srečal Pij X. z obredničarjem: „Spomnimo se brce!“ mu je dejal.

Sovražnik zunanjih slovesnosti. Pij X. ni maral za zunanje slovesnosti. Še dolgo po izvolitvi je marsikdaj s solzami v očeh potožil komu: Poglejte, kako so me oblekli! Že drugi dan po kronanju je pravil prijateljem: „Da se je treba podvreči tem dvornim običajem! Zdim se sam sebi kot Jezus na Oljski gori, ki ga peljejo pred sodnike, kadar stopam med švicarsko gardo“.

Spreten v odgovorih. Sestra Pija X. ga je nekoč opomnila, naj si čuva zdravje. Pa ji je odvrnil: „Da se obvarujem kolere z enim l, naj zapadem oni z dvema ll (collera — jeza, božja)?“ — Drugič ga je obiskala španska kneginja in mu povedala, da ga ima ves svet za svetega (santo). „Sarto, ne santo.“ je odvrnil papež. — Iz Frascatija so ga naprosili, naj jim tam za škofa da kardinala Cassetta (blagajna), ki je bil bogat in dobrega srca; Pij X. jih je vprašal, kaj pravzaprav hočejo Cassetta kardinala ali blagajno kardinala.

Papež pri mizi. Takoj drugi dan po izvolitvi je Pij X. povzročil pravo pohujšanje med dvornimi služabniki: ukazal je pripraviti mizo za dva! Toda to je bilo proti pravilom. Kdo naj mu pove. Obredničar se je končno opogumil in ga opozoril na sveta izročila. Pij X. je vprašal: „Ali ste prepričani, da je sv. Peter jedel sam?“ „Ne vem, Svetost, ampak vaši predniki so.“ „Od kdaj?“ „Od Urbana VIII., Svetost.“ „Prav, naš slavni prednik Urban VIII. je ukazal, naj papeži jedo sami zase in storil je to z vso pravico. Ampak z isto pravico mi ukazujemo nasprotno“.

Ker je v letošnjem letu vznemirjala ljudi novica o skorajšnjem koncu sveta, zato bo naše bralce zanimalo, kaj učita o koncu sveta znanost in vera.

V BODOČA USODA SVETA

Eshatološka misel, t. j. misel na konec sveta, je v krščanstvu vedno močna. Pač v skladu z osnovnim vidikom krščanstva, ki je večnostni vidik in kaže na minljivost tega življenja in sveta. Sveto pismo samo veliko omenja konec sveta. Cerkev na to spominja vernike še posebej ob koncu cerkvenega leta, ko nam zadnjo nedeljo bere v evangeliju pretresljivo Kristusovo napoved konca sveta in vesoljne sodbe. Cerkevno leto v pojmovanju Cerkve namreč predstavlja in v kratkem obnavlja zgodovino človeštva in njegovega odrešenja; tako konec cerkvenega leta sam po sebi spominja na konec življenja in sveta in na to, kar mu sledi.

Nekatere krščanske sekte misel na konec sveta, ki je zmožna s podobno silo se polastiti človeškega srca, še pretiravajo in versko izrabljajo, kot n. pr. adventisti. Tolikokrat so že napovedovali in določali konec sveta in sprajali ljudi v preplah. Nazadnje je to bilo letos in smo bili priče velikega vznemirjanja sredi preteklega julija.

Poleg drugih naravnih skrivnosti si naš um radovedno zastavlja tudi to vprašanje: Kakšna bo bodoča usoda sveta, kam gre svet, kdaj ga bo konec in kakšen bo njegov konec? Pa na to vprašanje ne vemo jasnega odgovora. Tudi iz sv. pisma ne zvemo mnogo za-

nesljivega, kakor je v njem trdno in jasno izpričano dejstvo, da bo tega sveta nekoč konec.

KONEC SVETA IN NARAVNA ZNANOST

Tudi moderna naravoslovna znanost uči, da tega sveta mora biti nekoč konec. Ne sicer v tem pomenu, da bi bil svet popolnoma uničen, ker bo materija ostala. Znanost namreč ugotavlja, da se od celotne energije v naravi nikdar nič ne izgubi in vsota celotne energije ostaja vedno ista (zakon o konstantnosti energije). Sveta bo konec

Unec na Notranjskem

Begunska Marija

le v tem pomenu, da bo iz tega urejenega in cvetočega stanja prešel v stanje večne otrplosti in smrti. Ne bo več nobenih fizičnih in kemičnih sprememb, ne luči ne zvoka ne toplote ne življenja.

To znanost ugotavlja na osnovi „zakona entropije“, ki je med naravoslovci skoro splošno priznan. Po tem zakonu namreč vsa svetovna energija prehaja v toplotno energijo, ki pa se nje del izgublja kot ne več porabna energija (entropija) v vesoljstvu. Vedno bolj se tako kopiči ta nerabna energija in tako gre svet svoji smrti naproti. Toplota je namreč glavni vir vsega energetičnega dogojanja v svetu; brez nje ne bi bilo tega in takega sveta, ki ga poznamo, sveta luči, glasov, vremenskih sprememb, življenjskih pogojev, življenja. Toplota nebesnih teles pa izžareva v vesolje in tako se viri

toplote polagoma ohlajajo: sonce, zemlja, zvezde. Ko se bodo ta telesa ohladila in ne bo več prehajanja toplotne energije v materiji, ker bo temperatura v svetovju izravnana, bo svet ostal v stanju otrplosti in smrti.

Drugi znanstveniki kažejo na drug pojav in na konec sveta pod drugim vidikom. Zdi se, da se vsa svetovna materija počasi razkrajaja (pojav radiaktivnosti). Tako se bo razkrojila do zadnjih atomov in sveta ne bo več.

Po mnenju drugih se bodo vsa svetovna nebesna telesa po zakonu težnosti in ob manjšanju njihovega kozmičnega gibanja nazadnje nakopičila skupno kozmično gmoto. Tako tega sveta, pestrega, lepega in bogatega ne bo več.

KONEC ZEMLJE IN ZNANOST

Naše zemlje bo verjetno mnogo prej konec, kot pa bo konec vesolja. Še prej more biti konec življenja na zemlji, ker so pogoji zanj tako visoki. Po ugotavljanju naravne znanosti so možnosti konca zemlje, t. j. tega malega našega sveta, spet različne.

Možno je, da bi zemlja nekoč zadela ob kako drugo telo v vesolju. Tako bi mogla zadeti na kozmično meglico kozmičnega plina ali kozmičnega prahu. Zaradi silnega drvenja zemlje z vsem sončnim sistemom in vseh nebesnih teles po svetovnem prostoru bi to za zemljo pomenilo vesoljni smrtni požar.

Mogla bi se zemlja na svoji poti srečati s kometom ali trčiti obenj ali zaiti v oblak meteorjev. Že bližnje srečanje s kometom bi na zemlji povzročilo velike spremembe in silne nesreče: premike morja, nevihte, potrese, izbruhe v zemeljski skorji. Če bi pa snov komete ali oblak meteorjev za-

delo že samó zemsko ozračje, bi to spet pomenilo za zemljo usoden vesoljni požar (prim. utrinek enega meteorita v zemskem ozračju; kot bi zvezda padla z neba).

Zemlja bi mogla kdaj priti v tako bližino kakega drugega nebesnega telesa, da bi bilo zrušeno ravnotežje našega sončnega sistema in bi zemljo pritegnilo nase drugo kozmično telo, proč od sonca, kot drugo njeno sonce. To bi moglo pomeniti za zemljo popolno spremembo in uničenje njeneživega življenja.

Če bo zemlja vsega tega in kakih drugih podobnih nesreč rešena, jo pa slednjič čaka drug naravni in nujni konec. Telesa našega sončnega sistema bodo slednjič padla skupaj: luna bo pritegnila nase zemlja, zemljo slednjič sonce. Zdi se, kot ugotavlja znanost, da se zaradi kozmičnega trenja hitrost teh teles v gibanju enega okoli drugega zmanjšuje in tako vedno bolj zmaguje medsebojna privlačnost teh teles. Na sonce, zemljo, luno in planete tudi vedno pada mnogo meteorov iz vesoljstva in se tako večja njih masa in privlačnost, kar vodi k istemu koncu: h končni združitvi vseh teles našega sončnega sistema.

Če prej ne izumre življenje na zemlji, bo do tega prišlo gotovo takrat, ko se bo s soncem tudi zemlja ohladila in otrpnila v mrazu in smrti.

Če gledamo samo življenje na zemlji, more to preminiti še iz raznih drugih vzrokov. Kakor hitro bo zmanjkal kak za življenje nujen pogoj, n. pr. voda, zrak itd., bo tudi konec življenja. In razvoj gre po ugotavljanju znanosti na zemlji tudi verjetno v to smer.

O koncu sveta nam govori tudi sv. pismo.

V primeri z ugibanji in rešitvami znanosti se nauk sv. pisma o tem deloma sklada s podmenami znanosti, deloma kaže neke razlike. Glavna razlika je ta, da nam znanost kaže svet pesimistično, kot v agonini, na poti v smrt in otplost, ki mu iz nje ne vidi rešitve. Razodetje pa nam tudi tu daje optimistično rešitev; res gre svet počasi h koncu, a ne v dokončno smrt, ampak obenem s človekom tudi v pre-rojenje.

Govorjenje sv. pisma o tem je v skladu s tedanjim preprostim pojmovanju sveta. Zemlja jim je bila plošča, ki jo obdaja voda; nad tem je nebesni obok, ki so na njem zvezde, ki o njih niso točno vedeli, kaj so. Svet je po tem pojmovanju bil majhen v primeri z neznansko ogromnostjo vesolja, ki nam jo kaže današnja znanost. Tako se tudi govorenje sv. pisma o koncu sveta nanaša na konec tega vidnega sveta, ki vključuje predvsem zemljo in le v zvezi z njo, kar jo obdaja: sonce, luna, zvezde.

O koncu sveta, zemlje, Kristus sam v sv. pismu jasno govori: „Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle“ (Mt 24, 35). Celó opisuje nekoliko način: „Sonce bo otemnelo in luna ne bo dajala svoje svetlobe in zvezde bodo padale z neba in nebeške sile se bodo majale“ (Mt. 24, 29).

Kdaj bo to, nam razodetje ne pove. Kristus sam pravi, da nam to ostane prikrito: „Za tisti dan ali uro pa ne ve nihče, niti angeli v nebesih“ (Mr 13, 32). Sveto pismo daje res neka

znamenja konca sveta in vesoljne sodbe. A ta niso taka, da bi popolnoma jasno in določno označevala čas Kristusovega prihoda. Prej se bo oznanjel evangelij po vsej zemlji, bo v Cerkvi polnost poganov in se bo spreobrnil Izrael, bo velik odpad od Kristusa, bo nastopil Antikrist; neposredno pred koncem se napovedujejo spremembe in znamenja na soncu in luni in zvezdah in velike stiske na zemlji.

Na kakšen način bo ta zemlja prešla, iz razodetja ni gotovo. Ne vemo namerč, ali moremo govorjenje svetega pisma o tem umeti v dobesednem pomenu. Namen sv. pisma je namreč predvsem učiti versko-moralne resnice: dejstva vstajenja in vesoljne sodbe ob koncu sveta. Ob tem Kristus sam povzame moralni nauk: „Pazite, čujte in molite! Zakaj ne veste, kdaj pride ta čas“ (Mr 13, 33). A časa in načina konca nam ne razodene. Nima namena nas učiti naravoslovja in ustrežati naši radovednosti.

Ni tedaj nujno umevati govorjenje sv. pisma o koncu sveta dobesedno. Opisovanje je pač preroško in apokaliptično tudi po obliki. A tudi v dobesednem pomenu se opis sv. pisma o koncu sveta sklada z nekaterimi možnimi načini, ki o njih govori svetna znanost: svetovni požar, sprememba lune in sonca, zvezde bodo padale z neba itd.

Toda svet s tem ne bo uničen, ampak le spremenjen in sicer končno spremenjen na bolje. Tako konec in smrt tega sveta ne pomeni absolutnega konca, uničenje, in tudi ne dokončnega spremenjenja na slabše, ampak prerojenje sveta. Kristus sam govori o „prerojenju sveta“ ob vesoljni sodbi

(Mt 19, 28). Tako bo s svetom podobno, kot z usodo človeka, ki ga smrt tudi vodi v prerojenje. „Čakamo pa po njegovi obljubi novih nebes in nove zemlje, kjer prebiva pravičnost“ (2 Petr 3, 13).

Kot bo človek ob koncu sveta v svojem vstalem telesu poveličan, podobno bo s stvarstvom z njim osvobojeno, prenovljeno in poveličano, ki je tudi sedaj obenem s človekom v nekem prekletstvu zaradi njegovega greha. „Vse stvarstvo skupno zdihuje in trpi v porodnih bolečinah, podvrženo ničevosti (zaradi greha), in željno pričakuje razodetja božjih sinov, da se bo tudi samo iz suženjstva pokvarjenosti rešilo v svobodo poveličanih božjih otrok“ (Rim 8 19-22).

Kakšno bo to poveličanje stvarstva, ne vemo. Ne bo pa prišlo do tega po naravnih zakonih, kot da bi to bil višek zgolj naravnega razvoja, kot poveličanje človekovega telesa ne bo zgolj vrh njegovega naravnega razvoja. Po naravnih zakonih čaka naravo otrplost in smrt, ki iz nje znanost ne vidi izhoda. To prerojenje in poveličanje stvari se bo izvršilo po posebnem čudežnem, milostnem, nadnaravnem božjem posegu, kar bo delo nedoumne ljubezni našega Očeta do svojih stvari.

Tedaj bo tudi narava dosegla svoj najvišji cilj in bo Bog v njej dosegel svoj končni namen, ki ga ima z njo: vse bo prenovljeno in obnovljeno po prvotni božji zamisli (Apd 3, 21). Po zaslugi Kristusovega odrešilnega dela bo tedaj v „polnosti časov v Kristusu podrejeno eni glavi vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji“ (Ef 1, 10).

Dr. Franc Gnidovec

PISMONOŠA NACE

Od nekdanj imam rad pismonoše. Z nekaterimi se osebno poznam, pa vem, da so izkušeni možje, ki veliko ljudi poznajo in marsikaj vedo. Pismonoša Nace pa je poglavje zase.

V nedeljo popoldan se je Nace vedno vlegel na mogočno zofo in lagodno stegnil svoje trudne noge. Ob takih prilikah je razmišljal o svojem poklicu. Naenkrat je zaklical ženi v kuhinjo: „Ali verjameš, da sem kar nesrečen?“ Njegova žena Ana je bila na moč odločna, pride v sobo, roke je imela ob bokih, in vpraša: „Ja, Nace, ali si bolan? Gotovo te glava boli ali pa si prehlajen. Mogoče se te loteva gripa, zdi se mi, da nekaj ni s teboj v redu.“ Nace nato: „Bolán, bolán — mar misliš, da samo bolni ljudje znajo misliti? Saj bi ti povedal, ampak kaj, ko ne razumeš, kaj je to, če človeka boli, da nekaj ne more, kar bi rad, in nekaj mora, kar ne bi rad. Jaz sem kakor usoda, kj hođi od hiše do hiše. Res je težko. Naša služba ni lahka.“

Žena Ana ga gleda izpod oči, na tihem si misli, kaj pa če se mu je zmešalo. Čudno bi ne bilo, saj ga poznám že 24 let, pa je zmerom nekam čuden. Saj ga imam rada, pokora pa je tudi takšna, da mi gre že na živce. Nato pa na glas reče: „Nace, na sprehod greva. Potreben si svežega zraka. Potem bova večerjala, nato greva pa še v kino, če ti je prav. Zdaj pa kar hitro!“

Nace je nekaj zagodrnjal, kar ni bilo ne pritrjevanje ne zanikanje, najmanj pa pohvala. Toda njegove žene to ni motilo. Vdala se je že bila, da nima otrok, za moža je vestno skrbe-

la, dom je bil ves v redu. Na moža in njegove muhe se je polagoma navadila. Vesela je bila, da teče življenje tako mirno, in višek zanjo je bila dobra kava in rozinova potica, iz prav rahlega testa. V tem je bila mojster, da jo je nekoč še Nace pohvalil. In tudi to je bil višek.

Nace v službi

Zgodaj zjutraj je bilo, ko je Nace v dolgi dvorani prevzemal pošto za ponedeljek, pisma, tiskovine, drobne pakete, knjige. Precej se je nabralo, Ulice je poznal dodobra, vsaka hiša je imela svoje lice, svoj posebni vonj in svoje posebne ljudi. Pri dr. Potočniku je prevzela pošto še mlada gospodinjska pomočnica, kateri je bilo ime Pavla. Nace je imel dobro srce tankočutno dušo, četudi jo je skrbno skrival pod mogočnimi brki, a je tisto jutro dejal Pavli, ko je oddal pošto: Veste, ne bo dolgo, pa bom tudi za vas prinesel prav imenitno pismo.“ „Kaj, zame?“ je vprašala Pavla. „Kdo se le briga zame? Staršev nimam več, otroci smo raztepeni po svetu, le kdo mi bo pisal?“ Nace je odšel dalje in za oglom je bila čista, prijetna hiša, le dvonadstropna in tam je oddal pošto spodnji stranki, nato pa je stopil v drugo nadstropje, kjer je stanoval građbeni tehnik Lojze Kovačič. Simpa-

Ljubezen je potrpljiva, je do-
brotljiva; ljubezen ni nevoščljiva,
se ne prenaša, se ne napihuje; ni
prešerna, vse opraviči, vse veruje,
vse upa, vse prenaša. Berite!

tičen se mu je zdel že od prvega dne, ko se je bil semkaj preselil. In tega je bilo nekako tri mesece. To pot mu je prinesel črno, obrobljeno pismo in še preden je pismo odprl, je Lojze Kovačič vzdihnil: „No, sedaj je pa še teta umrla. Zadnji človek, ki je še name mislil. Zdaj sem pa sam.“ Naš Nace se je malce sklonil in rekel prav prisrčno: „Pa mi je res žal, da sem vam tako pošto prinesel. Sicer pa tudi drugi nimajo nikogar več in je včasih prav hudo, ko vidim, da so ljudje žalostni, ko ne dobe nobene pošte.“ „Kdo pa je tak?“ „I, no, takoj okoli ogla je že ena. Pa prav fletna dekle, ki je čisto sama na svetu. Je pač tako.“ Nace je odšel ter že iskal pismo za naslednjo stranko. Za tisto dopoldne ga je zapustila dobra volja. Vse je oddal in prišel domov zmučen in molčeč.

Poštna tajnost

Je že tako, da se ljudje včasih igrajo. Eni ljubijo karte, drugi pa si iz-

mišljajo drugačne igre. Naš Nace si je izbral to pot igro, ki je na las podobna toliko oklevetani božji previdnosti. Začelo se je pa takole:

Njegova žena je hodila malone vsak dan tudi v cerkev, ker je najlaže tam izmolila vse, kar si je bila namenila za žive in mrtve. Pa je opazila tam mlado dekle, ki je šlo na trg in vsak dan blizu nje klečalo in prisrčno molilo. Seveda je Nacetova žena po teh svojih opazovanjih tudi Nacetu odmerila gotov del, pa mu je opisala to dekle, dokler ni Nace ob neki priliki rekel, kaj pravim rekel, zdrknilo mu je z jezika, „ja, saj to je pa Pavla“.

Nacetovi ženi so se oči nekam čudno zabliskale in začelo se je zasliševanje, ki ga vsi moški brez izjeme skrajno neradi prenašajo, četudi ga malone vsak doživi. „Kakšna Pavla, odkod jo poznaš? Torej tako? Za hrbtom! Da te ni sram! Nace, kdo bi si bil mislil!“ Nace je to ploho mirno prenesel, se odkašljal in naposled

Na Veliki planini — Idila pod Begunjščico — Mlin ob potoku

dejal: „Ne bodi sitna, stara. Pa nikar ne nori! To je služkinja pri dr. Počtočniku in ko mi že toliko pripoveduješ o njej, kakšna je, sem si mislil, saj bo res tale, ji je podobna.“ Nato pa je mož, kakršen je bil, odšel iz kuhinje v sobo, pa pri tem ni pozabil malo bolj krepko zapreti kuhinjskih vrat. To je bil nedogovorjeni znak: „Zdaj pa mir!“

Čez nekaj dni je Nace zopet moral tehniku prinesiti neko tiskovino in knjigo. Ob tej priliki pa nanese pogovor, da Nace kar tako mimogrede izpove: „Veste, moja žena mi je rekla, da je tista dekle, ki je tako sama, skoro vsak dan v cerkvi. Saj ste me zadnjič vprašali o njej.“ Lojze pa seveda odvrne: „Ne da bi se spominjal.“ „No ja, Pavla ji je ime, pa čedna dekle je. Pa pridna.“ In čez nekaj tednov je žena zaupala Nacetu, da vidi vsak dan nekega zelo prijetnega gospoda, ki stopa še pred službo v cerkev. Seveda ni pozabila pristaviti, da so pač nekateri moški veliko boljši kot drugi. Nace sicer ni preslišal takih opominov, le k srcu si jih ni vzela. To pot mu je kar dobro delo, nobene ni rekel, samo namuznil se je. Žena pa le vrta dalje in pravi: „Tega pa ne poznaš. Čudno, Pavlo si takoj poznal.“ Tedaj pa Nace veličastno odgovori: „Žena, o tem pa tiho! To je poštna tajnost.“

Različna dobra dela

Za vsako soboto pride nedelja. Prijetna in prepričljiva resnica. In tisto nedeljo se je Nace po obedu zleknil na sofo in ni več razmišljal, da je nesrečen, temveč mu je šlo vse bolj na smeh, kakor pa ne. Opazil je namreč bil, da je gradbeni tehnik nekam dobre volje in da tudi Pavla ni več

tako otožna kakor prejšnje mesece. Iz teh misli ga vzdrami glas njegove žene. „Ti, greva malo na sprehod.“ Brez ugovora je vstal, se oblekel in odšla sta. Ko sta pa zavila tam proti Večni poti, zagledata pred seboj mlad, čeden par in tedaj žena Ana dregne Naceta s komolcem in pravi: „Ti, ali ne gre tamle tvoja poštna tajnost?“ Nace pa na to ni odgovoril drugega kot samo globoko resnico: „Ti, žena, zapomni si, dobra dela so zelo različna.“

L. D.

ZLATE RESNICE

Ne glejmo nazaj, kamor nas kliče hudič, ampak naprej, kamor nas kliče Kristus. (Sv. Ciprian)

Hudo je doživeti neuspeh, a hujše je, nič ne storiti za uspeh.

(Roosevelt)

Dober zgled in neizčrpna ljubeznivost — to sta dve najsijajnejši sredstvi, da komu izprosimo milost spreobrnitve. (J. Gross)

Časi so taki, kakršni smo mi!

(Sv. Avguštin)

Bolečina v bolezni ni prazna marnja.

„Ko ste dosegli višek svojih nad, se pripravite na razočaranje!“

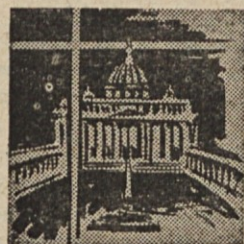
„Ne verjemite preveč temu, kar slišite, in tudi ne temu, kar mislite, da vidite!“

„Najboljši predstojnik, ki sem ga kdaj imel, ni dajal nikdar ukazov: izrazil je samo željo.“

„Odlöčen predstojnik doseže, da je ukaz hitro izvršen, ljubezniv predstojnik pa, da je dobro izvršen.“

Bodimo trdni v Gospodu! V ra-
 dijskem nagovoru prebivalcem otoka
 Malte dne 24. julija 1960 je sv. oče Ja-
 nez XXIII. vzpodbujal svoje poslušal-
 ce, da naj ostanejo budni v veri svojih
 prednikov. Sv. Pavel je prinesel luč
 prave vere prebivalcem tega otoka in ta
 vera je bila seme vse slave in junaštev
 preteklosti. Tudi danes govori sv. Pa-
 vel prebivalcem otoka po številnih cer-
 kvah, ki so njemu posvečene. Kliče, da
 bi vsi ostali zvesti katoliški Cerkvi, mi-
 stičnemu telesu Kristusovemu, da bi
 se izogibali sodobnih zmot in ostali
 trdni na poti, ki ugaja Gospodu. Po-
 sebno je važno, da so danes kato-
 ličani trdni v izpolnjevanju zapovedi, v
 spoštovanju cerkvene avtoritete in hier-
 arhije, ki predstavlja Kristusa med
 nami.

GLAS IZ RIMA

Evharistija je luč in življenjska sila sveta. Beseda in zgled Kristusov, ki je daroval kri in meso za življenje sveta in stalno hrano dušam vseh narodov, je tudi luč v razsvetljenje za medsebojno sporazumevanje in moč za voljo, s katero se more premagati vse težave in preizkušnje. (Sv. oče Janez XXIII. v pismu kardinalu-legatu na evharističnem kongresu v Monakovem.)

Katoliška akcija je upanje krščanske obnove. Kaj naj delamo na tem razburkanem svetu, podvrženem tolikim spremembam? Bodimo vedno zvesti poslanstvu Cerkve, ki je trdna ladja na razburkanem morju in jo vodi večni Krmar. Prispevajmo s svojim delom k uspehu in napredku Cerkve in to z doslednim izpolnjevanjem božjih zapovedi. Katoliška akcija je veliko upanje

Cerkve pri krščanski obnovi sveta. (Papež Janez XXIII. v nagovoru možem Katoliške akcije mesta Rima dne 24. junija 1960.)

Edinost v namenih je znak Katoliške akcije. Katoliška akcija združuje različne vrste organizacij, ki so nastale v različnih dobah. Vse te organizacije delajo za dobro celote, so združene in povezane kot velika in dobra družina. Med vsemi in povsod prevladuje želja po edinosti in miru, ki je znak vseh dejanj in ustvaritev, ki imajo svojo izhodiščno točko pri Bogu. Kar je še posebej značilno, vsi se zatekajo h Kristusovemu namestniku na zemlji in sledijo njegovemu nauku. V tem pa obstoji izpolnjevanje Kristusovega nauka, ki je edina varna življenjska pot. (Papež

Janez XXIII. v splošni avdijenci dne 26. junija 1960.)

Branimo mladino pred nemoralnimi predstavami! V pismu Katoliškemu mednarodnemu uradu za kino je državni tajnik kardinal Tardini dal v papeževem imenu potrebna navodila za bodoče delo. Kino ima velik vpliv na mladega človeka in to nalaga veliko odgovornost javni oblasti. Ta oblast ima dolžnost preprečiti nemoralne kinopredstave, ki so vedno številnejše in še širijo kot kuga po vsem svetu. To je že povzročilo zaskrbljenost pri velikem številu dobrih vernikov in tudi javna oblast ni ostala brezbrizna. Vsi se zavedajo, če se ne zastavi ta val nemoralnih predstav, bomo že v bližnji bodočnosti pričeli težkih posledic. Kaj moremo pričakovati v bodočnosti od današnje mladine, če jo bodo pokvarile nemoralne predstave? Po nauku Cerkve morajo najprej starši skrbeti za vzgojo svojih otrok, torej preprečiti, da ne obiskujejo nedostojnih kinopredstav. Cerkve vedno nudi vso pomoč družinam, ki jo potrebujejo, tako tudi pri vzgoji mladine. Poseči mora vmes tudi javna oblast in prepovedati vse slabe predstave. Potrebna je predhodna ocena vsake predstave po resnično krščansko zrelih osebah, ki tako lahko veliko pomagajo javni oblasti pri njenem poslanstvu. Morajo se izbrati posebne predstave za mladino in pri tem dobro ločiti, kaj je dobro in koristno za odrasle in kaj je za mladino. Zelo priporočljivo je, da se za mladino pripravijo primerne filmi na osnovi resnih in globokih psiholoških študij. V zadnjih letih so se dosegli lepi uspehi. Javni oblasti more priskočiti na pomoč privatna pobuda ali obratno kadar ena sama ne zastopuje za rešitev tako važnega problema. Delati se mora z velikim čutom odgovor-

nosti, da se tako dosežejo potrebni rezultati.

Socializacija in človekova osebnost. Državni tajnik kardinal Tardini je dne 18. julija 1960 poslal v papeževem imenu predsedniku francoskih socialnih tednov pismo, v katerem se dotika nekaj glavnih problemov socializacije z ozirom na dostojanstvo človekove osebnosti. Nemiri v življenju narodov izhajajo iz dejstva, da je bil človek obravnavan kot sredstvo kot blago ali kot revno kolesce velikega stroja, ali kot enostavna proizvodjalna enota. Toda samo s spoštovanjem človeka in njegovega dostojanstva se bodo pomirila socialna nasprotna. V zadnjem času smo pričeli velikih sprememb, ki vedno bolj vodijo k večji in obširnejši socializaciji. Ne spreminjajo se pa samo gospodarske in politične strukture družbe, ampak tudi navade, način življenja in družbenih ustanov. Te spremembe prinašajo gospodarski in kulturni napredek in v gotovi meri zadovoljujejo človekove potrebe. Toda socializacija prinaša tudi ogromen birokratski aparat, ostvarja vedno podrobnejše legalizirane in usmerjevane medčloveške odnose na vseh področjih življenja. Prihaja že tako daleč, da se človeku odvzame njegovo resnično osebnost, se mu prepreči misliti, izvrševati dejanja osebne odgovornosti ter obogatiti lastno osebnost. Človeka se tako poniža na stopnjo navadnega avtomata. Država sme posegati v gospodarstvo in socialno življenje, toda si ne sme prisvajati področja, ki po svoji naravi pripadajo posameznikom in zasebni pobudi. Naravni cilj države je, da pomaga posameznikom in zasebnim ustanovam pri njihovem delu ter jih dopolnjuje in koordinira. Cilj vseh prizadevanj mora biti, da se ohrani neokrnjeno dostojanstvo človekove osebnosti.

SKRIVNOSTNE VEZI

Dvakrat že smo v tem letu, ki poteka v znamenju in slavi svetega Rešnjega Telesa, premišljevali o skrivnostnih zvezah, ki vežejo božjo Mater Marijo s presveto Evharistijo. Dodajmo v adventnem času novo premišljevanje, ki naj našo pobožnost in ljubezen do Najsvetejšega Zakramenta poveže s skrivnostmi rožnovenske molitve. Videli bomo, kako neprisiljeno in naravno lahko vključimo naše evharistično življenje v to, Mariji tako ljubo in nam tako zelo koristno molitev, in spet se nam bo v novi luči odkrilo, kako sta Jezus in Marija narazdružljiva v svojem in našem življenju, našo pobožnost do svetega Rešnjega Telesa pa bo po tem premišljevanju razžarila mila in dokončna luč Marijinega zgleada in Marijine ljubezni.

Naj nam zaenkrat služijo v naš namen skrivnosti veselega dela, ki so za naše odnose do svete maše in svetega obhajila prav posebno poučne in tolažljive.

+

Veseli del sv. rožnega venca nam v svojih peterih skrivnostih, ki jih primerjamo dehtečim belim rožam, govori

O, rožni venec, čudež božje tehnike, nebeški telefon! Po njem se pogovarjava z Bogom — in veliko si imava povedati.

E. Cevc

o Marijinih radostih, ki jih je doživela v Jezusovi otroški in mladostni dobi, od njegovega čudežnega spočetja do njegovega dvanajstega leta. Sladko in sveto veselje se skozi te skrivnosti preliva, vendar v njih tudi ne manjka grenke žalosti in bolečine, v potrjenje velikega življenjskega pravila, da sta popolno veselje in popolna sreča na tem svetu nemogoča. Nad vsemi temi skrivnostmi pa žari mila luč Marijine vere, ljubezni, ponižne vdanosti in junaške pripravljenosti za spolnitev božje volje v vseh stvareh.

Je angel Gospodov

V prvi skrivnosti premišljujemo čudoviti dogodek Angelovega oznanjenja in Jezusovega spočetja v Marijinem deviškem telesu, po moči in milosti Svetega Duha. Bil je to pač eden največjih in najsvetejših dogodkov v vsej človeški zgodovini. Večni božji Sin, ki se v svetem pismu imenuje božja Beseda, postane meso, to je človek, in začne prebivati na svetu. Ubogemu, grešnemu človeštvu zasije zarja odrešenja in zveličanja. Marija pa zavzema v tem čudovitem, po neskončni ljubezni narekovanem božjem sklepu, posebno, izredno vlogo: Mati je božjega Odrešenika, njegova sodelavka pri delu odrešenja in s tem duhovna Mati vsega človeštva.

Vselej, kadar premišljujemo to prvo veselo skrivnost, nas mora prevzeti čudoviti Marijin zglead. S ponižno vero posluša in sprejme Angelovo oznanilo; z najglobljo vdanostjo in junaško pripravljenostjo se vkloni božji volji, sprejme nase čast in žrtev božjega materinstva in spregovori svojo veliko, nepozabno besedo: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“

Ob tem premišljevanju se nam kar sama od sebe porodi misel, da se nad

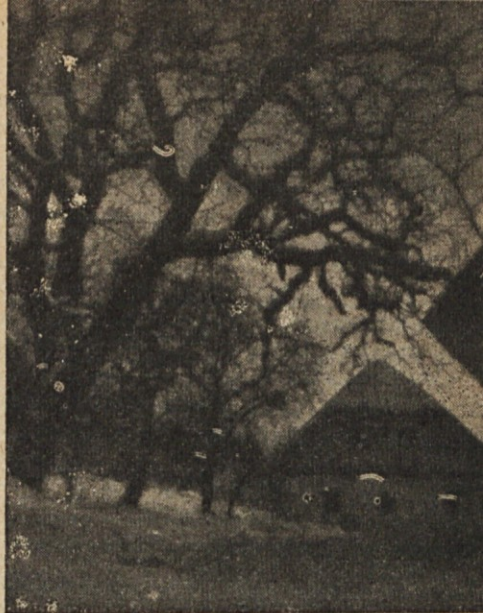

nami in v nas tudi zgodi nekaj velikega, nedoumljivega, čudovito svetega, kadar pobožno prejmemo sveto obhajilo: Jezus, Bog in človek, ki je skrit v svetj hostiji, pride v nas in se v neskončni ljubezni z nami združi. Moč in milost Svetega Duha se tudi nad nami razodevata. In kakor je bila ura Oznanjenja za Marijo neskončno velika in sveta, je tudi ura našega združenja s Kristusovim neizrekljivo lepa, pomenljiva in polna milosti. In kar je najbolj čudovito, je to, da nam je dovoljeno in dano to sveto uro doživljati pogosto, tudi vsak dan, ako to želimo in se moremo vredno pripraviti. Tudi v tem nam je Marijin zgled, ko je po Jezusovem vnebohodu v prvi Cerkvi podoživljala svojo veliko uro Oznanjenja v skrivnosti svete maše in svetega obhajila vse do svojega vnebovzeta.

Naj bi bilo pri vsakem svetem obhajilu naše duhovno razpoloženje podobno Marijinemu: Ponižna in živa vera v evharistično skrivnost in popolna vdanost ter pripravljenost v spolnjevanju svete božje volje. Lepše priprave si ne moremo želeli.

Veselo snidenje

V drugi skrivnosti spremljamo Marijo na njeni poti k sveti Elizabeti. Polna notranjega veselja, z božjim Detom pod svojim čistim srcem, hiti po angelovem odhodu v judovske gore, da prinese svoj stari teti in njenemu čudežnemu otroku Janezu Krstniku prvo milost odrešenja in posvečenja. Iz evangelija vemo, kakšno veselje je zavladalo v Caharijevi hiši ob Marijinem obisku. Od Svetega Duha sta bila napolnjena otrok in mati. Marija pa vsa srečna poje svoj hvalni in zahvalni slavospev. In potem ostane še tri mesece v

hiši svoje sorodnice, da ji pomaga pri dnevnih opravilih in ji je ob strani na veliki dan Janezovega rojstva.

Jezusova navzočnost sili Marijo k tem dejanjem ljubezni. Takoj hoče biti srednica Jezusovih milosti svojim dobrim sorodnikom, njena duša pa že tedaj čuti, da ji bo dano posredovati milost odrešenja in zveličanja vsem ljudem; zato v svojem slavospevu v preoškem navdihnjenju poje, da jo bodo blagrovale vsi rodovi.

Kar naravnost spet poteka iz te skrivnosti sveta misel, da naj bo naše združenje z Jezusom v svetem obhajilu tudi nam pobuda za dela krščanske ljubezni in apostolske vneme. Marija se v svoji svetosti ne zapre potrebam ljudi. Ogenj Jezusove odrešilne ljubezni gori v njej za blagor človeštva. Nepopisna je v tem oziru njena velikodušnost. Kako Bogu ljubo in za nas in za druge blagodejno in zveličavno bo vselej tudi naše sveto obhajilo, ako po njem sle-

dimo Marijinemu zgledu v sveti, veliko-dušnji in požrtvovalni ljubezni do svojih domačih in v apostolski gorečnosti za slavo božjo in zveličanje neumrjočih duš v svetu.

Sveta noč

V tretji skrivnosti doživljamo v duhu bridkost in blaženost svete noči. Bridkost Marije in svetega Jožefa, ki v rojstnem mestu pradeda Davida, v Betlehemu, ne najdeta prostora, kjer bi Marija mogla poroditi Jezusa, pa morata zato poiskati zavetje v revni votlini, kjer pride Jezus na svet v največjem uboštvu in ga Marija v plenice zavije in v borne jasli, na slamo položi. A pri vsej tej bridkosti, ki jo s sveto družino vsak božič na novo doživljamo in jo tako milo opeva naša stara božična pesem, se nam duša v tej skrivnosti kar ne more naučiti sladkosti, tolažbe in veselja nad tem čudežnim rojstvom Odrešenika sveta. Pastirjem in svetim Trem kraljem se v ponižni in hvaležni veri pridružujemo, ki ob Jezusovih jaslích zastopajo vse človeštvo in tudi vse sloje človeške družbe, ponižne in veljavne.

Ko vse to pobožno premišljujemo, nam ostaja v duši misel, da se sveta božična skrivnost obnavlja pri sveti maši, na naših oltarjih. Sicer je sveta maša po veri in molitvi Cerkve v prvi vrsti spomin trpljenja, vstajenja in vnebohoda našega Gospoda Jezusa Kristusa; a v božičnih mašah se prav svetonočna skrivnost Jezusovega rojstva z velikim veseljem obhaja, pa bi tako s sveto Cerkvijo pri vsaki sveti maši lahko ponavljali, kar ona moli v vstopnem spevu tretje božične noči: „Dete nam je rojeno in Sin nam je dan...“ V Betlehemu se je Jezus rodil, da bi bil za naše odrešenje darovan. V ple-

nice povit v jasnícáh leži, kakor jagnje, pripravljeno na žrtev. In na oltar tudi pride, da se daruje za odpuščenje naših grehov in je, pod podobo belega kruha skrit, kakor v plenice zavit, pripravljen za daritev. Kadar ga pri sveti maši sprejmemo pobožno v svoje srce, tedaj se čudežno z nami združi; naše srce, ubogo, nevredno in grešno, pa v svoji ponižni veri in ljubezni Jezusu neizmerno drago, so tedaj Jezusove ljubljene jaslice.

S sladkostjo tretje skrivnosti pa doživljamo pri sveti maši in svetem obhajilu tudi njeno bridkost, ko premišljujemo, kako je tudi danes toliko domov in toliko src, v katerih za Jezusa ni prostora. Z Marijo in Jožefom doživljamo njuno tiho bolečino, ki je bolečina Jezusovega Srca, bolečina Cerkve in vseh vernih kristjanov. Iz srca se k nebu dviga molitev za spreobrnjenje grešnikov, za razširjenje božjega, evharističnega Kraljestva na zemlji; da bi čimpreje ljudje spoznali, da ni rešitve, miru in sreče razen v Bogu, našem Zveličarju.

V jeruzalemskem templju

V četrti veseli skrivnosti spremljamo Marijo in svetega Jožefa v jeruzalemski tempelj, kjer sta Jezusa, štirideseti dan po rojstvu, po duhovniških rokah, Bogu darovala, kakor je zapovedovala Mojzesova postava. Z Jezusom in Marijo doživljamo veliko, sveto in pretresljivo skrivnost: Marija daruje ljubljenega Sina za odrešenje sveta; Jezus se daje Očetu na razpolago za krvavo žrtev. Sveti Jožef je tihá pričate velike ure. Ob njihovi strani se pojavj starček Simeon s prerokinjo Ano. Poln svetega veselja hvali Simeon Boga, da mu je dal doživeti to blaženo uro srečanja z Odrešenikom sveta, sre-

ča, ki mu je bila od Svetega Duha zagotovljena in po kateri je vse dni, z vso dušo hrepenel. Z božjim Detetom v naročju poje večerni slavospjev svojega življenja: „Zdaj, Gospod, odpuščaj svojega služabnika po svoji besedi v miru, zakaj moje oči so vidеле tvoje zveličanje...“ Ves vdan in srečen je zdaj pripravljen na smrt in bi kar rad umrl, saj na tem svetu kaj večjega in lepšega od tega, kar je danes doživel, ne more več pričakovati. Preroško navdahnjen po Mariji še napoveduje, da bo ta njen Sin v padeč in v vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu bo nasprotovalo — in da bo njeno dušo presunil meč bolečin, da se razodenejo misli mnogih src...

S čustvi Jezusa in Marije se skušajmo udeleževati svete maše, ki je daritev Jezusova, pa naj bi vselej bila tudi naša. Kako lepo spada v to daritveno razpoloženje naših duš ono naše vsakdanje darovanje, ko po Marijinih rokah in po njenem brezmadežnem Srcu darujemo presvetemu Srcu Jezusovemu vse molitve, vsa dela in vse trpljenje dneva, v zadoščenje za svoje grehe in v vse tiste svete namene, v katere se Jezus sam neprestano daruje Bogu na naših oltarjih. Čustva vdanosti v božjo voljo, pripravljenosti za sprejem križev in žrtev, ki so delež našega vsakdanjega življenja, naj se iz te skrivnosti prelivajo v naša srca, ko prisostvujemo Jezusovi daritvi. In po svetem obhajilu, ki je najdražji sad svete maše in njen dopolnilni del, naj naše duše tako hrepenijo, kakor je starček Simeon hrepenel po srečanju z Jezusom. Pri vsaki sveti maši in pri vsakem svetem obhajilu prosimo še za milost svete popotnice, da bi, ko pride ura naše smrti, tudi mi, kot stari Simeon, odhajali v večnost mirni, potolaženi, za-

upanja polni, z Jezusom združeni in pokrepčani.

Tako bo ta četrta skrivnost, ki je sicer polna žrtvenega duha in grenkih napovedi, pa vendar tvorj del veselega rožnega venca, prinašala tudi našim srcem polno svetega miru, tolažbe in veselja v vseh naših bridkosti in žrtvah. Saj kjer so srca v plemenitem duhu vdanosti in požrtvovalnosti Bogu odprta, tam nikoli ne manjka božjega miru in božje tolažbe, ki sta gotovo na tem svetu najlepši božji dar ponižnim, vernim ljudem.

Velika bridkost

V peti skrivnosti, s katero zaključujemo veseli del rožnega venca, spremeljamo Marijo in Jožefa v njenem bridkem iskanju Jezusa, ki je bil, dvanajest-

Slovenska cerkev v Toronto

letni deček, po velikonočnih praznikih ostal v templju, ne da bi jima to povedal. Tri dni ga žalostna iščeta, polna silnih skrbi in najtežjih slutenj. Tretji dan ga najdeta v templju, sedečega med učeniški postave. In spet sije nad sveto Družino sonce sreče in veselja, ko se skupaj vračajo v dragi nazareški dom, kjer je Jezus svojim ljubljenim staršem vsa leta skupnega življenja vdan in pokoren sin.

Kakor vidimo, preveva tudi veselo skrivnost velika bolečina: izguba Jezusa. Marija in Jožef ga nista izgubila po svoji krivdi. Bila je v tem za nju le velika preskušnja, določena po večnem božjem sklepu. Duše, ki so Bogu posebno ljube, morajo biti preskušene z velikimi notranjimi bridkostmi. Najhujšo teh bridkosti je pozneje sam Jezus na križu doživel, ko je v silnj duševni mukl klical: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Nekaj te zapuščenosti in notranje bolečine je dal okusiti Mariji in Jožefu v tej skrivnosti. Ker je bilo tako določeno v božjih načrtih, se Jezus, ko ga najdeta, pred njima nič ne zagovarja. Mirno in ljubeče jima govori: „Zakaj sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?“ Nebeški Oče je tako hotel; njegova sveta volja nam bodi vedno nad vse drugo.

Tudi nam se lahko zgodi, da nas Bog obišče s takimi preskušnjami: z notranjo zapuščenostjo, žalostjo, bridkostjo. Ne pozabimo, da so to preskušnje naše vere in bogovdanosti, ki so za prečiščenje naše duše, za posvečenje in spopolnjenje našega duhovnega življenja potrebne. Vedimo tudi v svojo tolažbo, da nas Bog nikoli ne preskuša preko naših moči in da nam je v takih težkih urah, ko mislimo, da nas je zapustil, posebno blizu, kakor je njegova

ljubezen budno spremljala tudi Marijo in Jožefa v njenem bridkem iskanju.

Često pa se zgodi, da mi, grešni ljudje, izgubimo Jezusa po svoji krivdi, kar je bilo pri Mariji in Jožefu izključeno. Z vsakim smrtnim grehom izgubi človek posvečujočo milost in ž njo Jezusa ki z Očetom in Svetim Duhom skrivnostno v srih pravičnih prebiva. Velika žalost bi nas morala vselej prevzeti, kadar pademo v tako založeno izgubo Boga. Velika mora biti tudi naša tozadevna žalost z ozirom na izgubljene brate in sestre, uboge grešnike, ki v svetu živijo brez Boga, v duševni bedi, v nevarnosti večnega pogubljenja. O vsej tej grešni revščini nam govori peta skrivnost, spominjajoč nas na lepo misel Hoje za Kristusom, kjer Tomaž Kempčan piše: „Biti z Jezusom, je sladek raj; biti brez Jezusa, je pekel.“

Ako smo Jezusa po svoji krivdi izgubili ali se nam je sam po svoji volji začasno odtegnil, iščimo ga vselej z ljubečim, hrepenečim, prosečim srcem, dokler ga zopet ne najdemo. Marija in Jožef sta ga našla v templju. V njegovem svetišču, v cerkvi, ga vedno lahko najdemo tudi mi. Tu nas čaka v sveti maši, v svetem obhajilu, v tabernaklju, v spovednici. Vedno pripravljen sprejeti nas, nam odpustiti, nas potolažiti, nam sam iskreno kliče in vabi: „Pridite k meni vsi, ki ste žalostni in potrti, jaz vas bom potolažil in okrepal.“

+

Zaključimo to preprosto premišljevanje z ljubečim, zaupnim klicem:

Marija, Kraljica presvetega rožnega venca in naša Gospa Najsvetejšega Zakramenta, prosi za nas!

ALOJZIJ KOŠMERLJ

ZGODAJ IN POGOSTO

Oče je potreben pri vzgoji

Vedno tožimo nad zmotami, ki begajo svet, in težavami, ki nas zadevajo. Nekateri vso krivdo mečejo na eno stvar, drugi na drugo. Nekateri vidijo večjo nevarnost v komunizmu, drugi v masonstvu, tretji kje drugje.

Vendar je mogoče največje zlo sedanje dobe čisto navadna brezbriznost in otupelost za vse duhovno, pa popolno nerazumevanje nadnaravnega.

Ne moremo reči, da ni marsikaj dobrega na svetu tudi danes. Še prav veliko. Če bi res verjeli izjavam posameznikov, pa sploh ni nič slabega, ne slabih ljudi: vsak se ima za popolnega, ker „ne krade in ne ubija“ —, čeprav ve marsikaj povedati o drugih, začenski z oblastniki in duhovniki; ti so zmerom garjave ovce.

Prav v tej trditvi, da „so dobri“ in „ne nehajo nikomur nobenega zla“, da celo „verujejo v Boga“ (ne pa v „farje“ itd.), se kaže vse pomanjkanje pravega smisla za duhovno in nadnaravno.

Prvič presojujejo vse človeško udejstvovanje le pod vidikom zunanjih, vidnih del oz. ne del: pozabljajo pa, da je

pravno dobro in zlo v volji, torej najprej nekaj duhovnega.

Drugič pa s tem dokazujejo, da nimajo nobenega smisla za nadnaravno in za kako nadnaravno vero in pravost: zadošča jim neko naravno priznanje Boga in neka naravno dobrot v delih oz. boljše neka naravna dobrota, ki se pa splošno kaže samo v ogibanju krivic do bližnjega, torej nekaj negativnega.

Prav v tem je vsa težava za označevalca vere v sodobnem svetu!

Med nami ni več mogoč razgovor: stojimo na nasprotnih bregovih in most, ki bi naj ga tvorili skupni izrazi za iste pojme, je nezgradljiv, ker so izrazi sicer isti, pojmi pa drugi.

Tako kot komunistu demokracija in mir, pravica in svoboda pomeni čisto nekaj drugega kakor večini človeštva, tako tudi pojmi o Bogu in veri večini današnjega človeštva pomenijo nekaj

popolnoma drugega kakor vernemu kristjanu, oziroma še bolj omejeno, katoličanu.

In še med nami jih je mnogo, ki „ne razumejo“. Kaže, da imajo „ušesa, da ne slišijo, in oči, da ne vidijo“.

Kristus je imel čuden način poučevanja — a zelo preprostega in silno uspešnega: začel je pri zagrabljivem, prešel na manj vidno, a še pojmljivo, nato pa se dvignil v skrivnostno:

Samarijanko prosi vode in ta mu jo da, čeprav se čudi, kako da je prosi vode on, ki je jud. Kristus ji odvrne: „Ko bi poznala dar božji, in kdo je, ki ti pravi: ‘Daj mi piti’, bi ga ti prosila in dal bi ti žive vode.“ Tako ji vzbudi željo po „studencu vode, tekoče v večno življenje“ — nauk in milost (Prim. Jan 4, 5-16).

Ljudstvo v puščavi, ki vztrajno poslušala Kristusa, je lačno: pomnoži mu čudežno kruh. Hočejo za njim; hočejo, da bi bil njihov kralj, a Kristus se skriva, naslednji dan pa jih pouči:

V naših prežalostnih razmerah so se mnogi tako oklenili Kristusa Gospoda, skritega pod evharističnim zagrinjalom, da jih niti nadloga, niti stiska, niti lakota, niti nagaota, niti nevarnost, niti preganjanje, niti meč, ne morejo ločiti od njegove ljubezni. Tako bo sv. obhajilo brez dvoma moglo postati vir tiste srčnosti, ki more neredko obuditi in hraniti tudi vitežko junaške kristjane. Ni torej brez migljaja božje previdnosti, da se je v poslednjih časih obnovilo pogosto prejemanje sv. križa že od otroških let.

Pij XII.

„iščete me... ker ste jedli od hlebov in se nasitili. Ne delajte za jed, ki mine, temveč za jed, ki ostane za večno življenje...“ Ko ga tedaj prosijo: Kdor pride k meni, ne bo lačen, in kdor v me veruje, ne bo nikoli žejen... Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj“ (gl. Jan 6, 22-71).

Uči torej v stopnjah. Poglejmo samo zadnje:

daje naravni kruh (pomnožitev hlebov), daje kruh resnice („kdar v me veruje“), daje svoje telo („moje telo je res jed“).

Vsako je sposoben sprejeti prvo stopnjo in marsikdo se ustavi tam. Bog je zanj le zadnji izhod v zadregi.

Malo se jih povzpne do vere v Bogo, ki je Kristus.

Še manj jih doume, kolikšna je nujnost zadnjega. In če kdo razume, ne doume, ostaja na pol pota ali še manj: eno obhajilo ali dve, enkrat ali dvakrat na leto...

Kako potrebno je v taki dobi poudarjati zgodnje in pogosto obhajilo — to najvišjo stopnjo doumevanja besede in združenja z njo, ki je življenje.

Tega se je dobro zavedal sv. Pij X., ko je 20. decembra 1905 izdal slovesni odlok o pogostem svetem obhajilu in zgodnjem obhajilu otrok.

Evharistija veča našo vero in nam ohranja, daje, utrjuje, nadnaravno življenje; oboje je že od prvih začetkov rabe razuma ogroženo. Ko bi pogosto zahajali k tej vedno odprti okrepčilnici ob našem potu, ne bi bilo toliko brezbričnosti in otopelosti. In ko bi teh dveh ne bilo, bi bilo več vere in božjega življenja v nas — in to se najbolj kaže po ljubezni: kolikšen pomen za današnji svet!

Začarani krog! Pretrgajmo ga že, čas je. In potreba.

J. R.

Kako uporabimo prosti čas?

Zakaj več prostega časa?

Že od pričetka sedanjega stoletja se sindikalne organizacije in politične stranke veliko prizadevajo za skrajšanje delovnega časa. Tem prizadevanjem so dali poseben poudarek katoliki z aktivnim sodelovanjem na socialnem, gospodarskem in političnem področju sledeč socialnemu nauku Cerkve. Usphej niso izostali. Toda vprašanje še ni dokončno rešeno. Rešitev enega vprašanja dostikrat prinaša nove probleme. Tako so ta prizadevanja tudi še v današnjih dneh eden izmed glavnih ciljev socialne politike.

Krajši delovni čas more biti vpe-ljan zaradi značaja dela. Delo je težko ali zdravju škodljivo. Da more človek tako delo dobro in dalj časa opravljati, potrebuje več počitka, da si pridobi novih moči za naslednji dan. Tehnični napredek, ki posebej v zadnjem desetletju prinaša toliko novosti, omogoča, da človek dela manj, a istočasno zvišuje delovno storilnost.

Poleg tehničnih in zdravstvenih razlogov je težnja po skrajšanju delovnega časa zelo močna v industrializiranih deželah v kolikor gospodarske spremembe in nove strukture prinašajo več možnosti za brezposelnost. Iz razlogov polne zaposlitve in socialne varnosti se zahteva, da se skrajša delovni čas in tako zaposli večje število oseb.

Ne obstaja pa samo težnja za skrajšanje delovnega časa, to je dnevnega urnika, ampak tudi delovnega tedna. Vedno bolj pogosto se vpeljuje 5dnev-

ni delovni teden, posebej še v administraciji in intelektualnem delu. Istočasno s skrajšanjem delovnega tedna se postavlja tudi zahteva po zjamčeni letni plači.

Letne počitnice so že skoraj povsod uzakonejna pravica delojemalca. Ponekod so v začetnih letih zaposlitve le po en teden. Vedno večja pa je težnja, da se ta pravica razširi na več dni. Ponekod postavljajo minimalno mejo 14 dni. Zakonodajalec to pravico razširjuje z ozirom na dobo zaposlitve v podjetju oziroma na starostno dobo posameznika.

Več prostega časa je tudi zaradi prejšnje upokojitve. Mladina začne iskati zaposlitve v poznejših letih, a istočasno prevladuje težnja po skrajšanju čakalne dobe za upokojitev. V nekaterih poklicih se upokojijo že s 50. ali 55. leti starosti, ko je v današnji dobi človek še pri polnosti svojih zmožnosti.

Posledice

Prosti čas znajo ljudje uporabiti zelo različno. Pri tej raznolikosti je gotovo, da pametna pa tudi nespametna uporaba prostega časa ne vpliva samo na človekovo delovno storilnost, ampak na celotno osebnost. Ima vpliv na njegov fizični in duševni razvoj, na poklicno sposobnost, na pričakovana in želje ter tudi na okolje v katerem živi. Zelo veliko vpliva na stališče, ki ga zavzame do proizvodnje, do potrošnje, do gospodarskega, socialnega, političnega in kulturnega življenja dežele. V tem pogledu prinaša ve-

like spremembe. Stalno se zvišuje potrošnja tvarnih dobrin in služnosti. Vedno večje so potrebe in zahteve v tvarnem in duhovnem pogledu. To povzroča dinamiko in razgibanost na vseh področjih udejstvovanja.

Sodobni človek ima več časa za študij in strokovno izpopolnitev, za aktivno udejstvovanje v gospodarstvu, kulturi in javnem delu. Ima več možnosti in prilike za osebno versko poglobitev in resnično versko življenje. Tesnejši alj lažji so stiki med različnimi sloji družbe. Ljudje imajo več možnosti in prilike za večjo povezanost. Zmanjšujejo se socialne napetosti, omiljujejo kulturne, gospodarske in poklicne razlike.

Pametna uporaba prostega časa pomaga človeku, da lahko več stori za osebno vzgojo in izpopolnitev. Kolikor bolj stremi za tem ciljem, toliko

bolj se uresničuje sredstveni značaj gospodarstva, to je, da pomaga človeku pri moralni, kulturni in socialni rasti ter napredku.

Problemi uporabe prostega časa

Prosti čas mora služiti človeku za odpočitek, obnovo delovnih moči, duševno rast, kulturno in versko vzgojo za zasebno in javno življenje. To so po zdravem razumu samo po sebi umevne stvari. Drugače biti ne more. Realnost, ki jo prinaša življenje je velikokrat zelo različna od zdravih naravnih pričakovanj.

V zadnjih desetletjih je človek dosegel velik tehnični napredek. V duhovnem pogledu ni toliko napredoval. Ostal je na trhljih nogah, šibak. Zato je tudi izraba prostega časa zeno enostranska, se izraža v invaziji najnižjih človekovih čutov za uživanjem. Ob

Po delu se zbere vsa družina

koncu tedna, ob začetku počitnic, ob upokojitvi si navadno drug drugemu želijo veliko zabave. Zabava naj bi bila največja človekova sreča, največ, kar more doseči! Le to naj išče izven vsakodnevnih zaposlitve, s katero si služi vsakdanji kruh. Morda najde še nekaj časa za kaj drugega, najmanj ga pa najde za izpolnjevanje verskih dolžnosti. V tem so pa nastopile za človeka nove težave, problemi in posledice. Prosti čas ni več čas odpočitka in uporabljen za človeka dostojno življenje. Mnogi prihajajo na delo bolj utrujeni in s težjo glavo kot pa iz celotedenskega težkega dela.

Kako izrabiti prosti čas?

Vsako delo utruja človeka fizično in duševno. Zato je prosti čas najprej namenjen za prenašanje teže naslednjega dne. To pomeni dovolj spanja in svežega zraka, posebej pa še za vse tiste, ki opravljajo delo v zaprtem prostoru.

Odpočitku sledi skrb za strokovno izobrazbo in napredek. Napredovanje v službi in boljši zaslužek je odvisen od strokovne sposobnosti. Neumno je zaupati le slepi sreči. Strokovna izobrazba je potrebna stalnega izpopolnjevanja. Potreba je večja pri mladem človeku in se navadno zmanjšuje z doseženim položajem in leti službe.

Več časa se mora preživeti v okoliščini lastne družine. To velja za samostojnega člana družine pa za družinskega očeta. Ta mora posvetiti več skrbi vzgoji otrok, se zanimati za družinsko gospodarstvo in potrebe. Urediti mora po svojih zmognostih prijeten dom za vse člane družine. Skrbeti mora, da se spoštuje nedeljski počitek, intimnost in svetost družinskega življenja. Ne smejo manjkati prizadevanja

za medsebojno pomoč članov družine, za gospodarski, kulturni in verski napredek družinske skupnosti.

Urejeno in zdravo družinsko življenje je za družbo osnovnega pomena. To pa ne pomeni, da se člani družine ne bi smeli zanimati za vprašanja izven družine. Naravno je, da kot socialna bitja sodelujejo v organizacijah, društvih in skupnih prireditvah, v kolikor jim dopuščajo možnosti in zmožnosti. To sodelovanje je posebno v današnjih časih dolžnost, zato se ji ne more nihče odtegniti brez lastne škode in škode za skupnost.

Svobodni človek potrebuje vedno več razgledanosti po svojem okolju in po svetu. Zato mora več čitati, stalno razširjati kulturno obzorje. Zanimati se mora, odgovarjajoči stopnji osebne izobrazbe, za kulturni, gospodarski in socialni napredek družbe, v kateri živi. To pa postavlja izdajatelje in urednike časopisov, revij, pisatelje, umetnike, znanstvenike, javne delavce, javno oblast, društva in organizacije, pred veliko socialno in moralno odgovornost.

Kot že rečeno, se pogosto dogaja, da več prostega časa pomeni večje zanemarjanje verskih dolžnosti. Navadno je tako, če človek dela več in bolj trdo, se večkrat spomni na Boga, bolj redno izpolnjuje verske dolžnosti, mu niso v breme. Toda s tem se noče reči, da si človek ne sme želei več prostega časa. Mora pa najti samega sebe. Pridobiti si mora večje in globlje spoznanje življenja, njegovega namena in cilja. Iznebiti se mora splošne materialistične mentalitete sodobne družbe in strahu pred spoznanjem samega sebe. Priznati mora brez strahu lastno duševno realnost in iskati rešitve problemov, ki ga težijo. Pri tem

mu morejo veliko pomagati verske organizacije in dobro organizirane dušnopastirske službe.

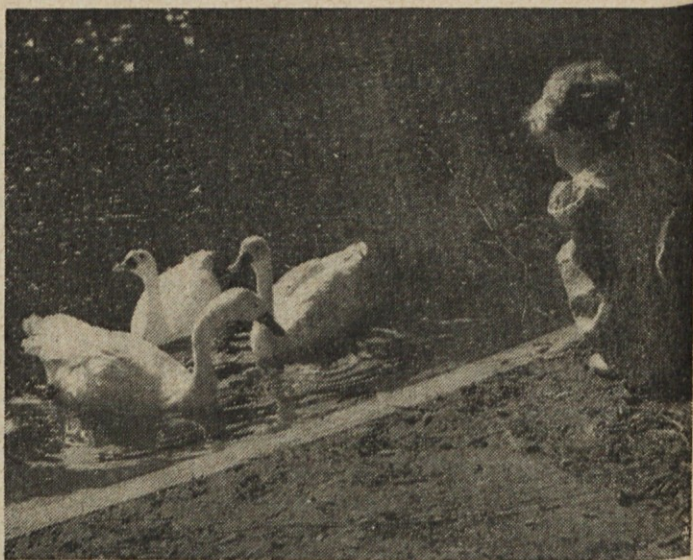
Katoliška Cerkev in vprašanje izrabe prostega časa.

Pokojni papež Pij XII. je večkrat ponavljal, da Cerkev izredno želi vse dobro človeškemu rodu in se veseli njegovega napredka. V ta napredek spada tudi prosti čas, ki ga sodobna industrija nudi vedno več delovnemu človeku. Pij XII. je videl tudi nevarnosti, kj jih ta pridobitev prinaša. Več prostih dni ob koncu tedna je kaj rada vzrok, da se opušča nedeljska dolžnost. Ta je bil tudi eden izmed razlogov, da je dovolil večerno sveto mašo in skrajšal evharistični post. Praktično to pomeni, da lahko odpotuješ v petek zvečer v prosto naravo,

toda vrni se v nedeljo zvečer tako, da boš lahko opravil krščansko dolžnost. Tudi za prejetje zakramentov je dana potrebna olajšava. Pri tem za vernega kristjana ne more biti nobenega vzroka, da ne bi mogel izpolniti svoje dolžnosti.

Sedanji papež Janez XXIII. je po državnem tajniku kardinalu Tardiniju v pismu predsedniku italijanskih socialnih tednov kardinalu Siriju potrdil, da nihče ne sme biti pesimist ali odklanjati pridobitve, ki jih prinaša tehnika. Cerkev celo vabi katoličane, da pri tem sodelujejo in v teh pridobitvah gledajo resnično uresničenje božjih načrtov. Skrbeti morajo, da bo vedno več prostega časa človeku v korist v socialnem, moralnem in verskem pogledu.

Avgust Horvat

*Oj, blažena leta,
nedolžnost otrok!*

1.) Lastnina nalaga dolžnosti, ki niso samo dolžnosti ljubezni, menjalne, razdelilne in zakonite (legalne) pravičnosti, ampak so tudi dolžnosti, ki izvirajo iz socialne pravičnosti, ki sta jo oznanjala papeža Pij XI. v okrožnici Quadragesimo anno ter papež Pij XII. v svojih številnih govorih. Potruditi se moramo, da bomo te dolžnosti dobro poznali in jih nato tudi uresničili v vsakdanjem življenju.

2.) Najmanj, kar socialna pravičnost terja od delodajalca, je to, da pravično plača svoje delodajalce, to je, da jim daje plačo, ki jo predpisuje zakon ali pogodbe ter plačuje vse zavarovalne prispevke. Poleg teh minimalnih dajatev pa je delodajalec dolžan plačevati toliko več, kolikor bolj uspeva njegovo podjetje, kajti k uspehom podjetja so prispevali svoj delež tudi delojemalci.

3.) Socialna pravičnost tudi zahteva, da so tudi duhovne dobrine pravično razdeljene. Do teh dobrin imajo pravico tudi tisti, ki se zaradi svojega poklica zanje ne morejo posebej brigati. Zato so izobraženci vseh stanov in poklicev dolžni najširšim slojem naše skupnosti posredovati duhovne vrednote s pisano in govorno besedo, z udejstvovanjem v družtenem in javnem življenju.

4.) Cilj socialne pravičnosti je dobro posemeznika in skupnosti — socialna blaginja. Skupnost predstavljajo naše skupne ustanove (Cerkev, tisk, šole, semenišče, domovi, kulturne ustanove) in naše organizacije. Vse to je potrebno podpirati z lastnim delom in gmotnimi sredstvi. Sedaj, ko smo v glavnem že premagali prve gospodarske težave izseljenstva, moramo več prispevati za skupne zadeve. To ter-

PREBERI...

PREMISLI...

ŽIVI PO SPOZNAVANEM...

v PRAVIČNOST IN LJUBEZEN

ja socialna pravičnost zlasti od premožnejših. Kdor ima več, mora dati več.

5.) Socialna blaginja ni zgolj tvarna blaginja, ampak zavisí tudi od medsebojnega spoštovanja, edinstvi in ljubezni. Prizadevajmo si za krepost resnične dejavne krščanske ljubezni. Vodi naj nas krščanski občestveni duh, ki je nujno pripravljen tudi na osebne žrtve, na potrpljenje, na odpušcanje.

6.) Gradimo resnično bratsko skupnost krščanskih ljudi, v kateri ne bo ne duhovne ne tvarne revščine, kjer bo pravica vedno spoštovana, kjer bomo vsi bratsko čutili in si bratsko medsebojno pomagali.

Sklepi 8. socialnega dne, ki je bil v Buenos Airesu v nedeljo, 4. septembra 1960.

Vatikan

V Vatikanu so objavili seznam članov centralne komisije za vatikanski cerkveni zbor. Ta komisija ima poleg predsednika, ki je papež, še 74 članov, med njimi 35 kardinalov, štiri patriarhe vzhodnega obreda, 32 nadškofov in škofov iz vseh delov sveta (tretji med njimi je beograjski nadškof dr. Josip Ujčić) in tri redovne generale.

Združene države

V desetih letih se je dvignilo število katoliških zamorcev v ZDA od 398.111 na 615.964, torej za 55 %, Indijancev pa od 99.200 na 124.154, to je za 25 %. V dušnem pastirstvu deluje med zamorci 728 duhovnikov, ki imajo 496 cerkva, 348 šol s 1144 učiteljicami in 431 učitelji.

Anglija

Pet anglikanskih pastorjev, ki so prestopili v katoliško Cerkev, je v Rimu prejelo mašniško posvečenje. Vrnili se bodo nazaj v Anglijo, kjer bodo delovali v dušnem pastirstvu kot katoliški duhovniki.

Nemčija

Škof iz Hildesheima, Henrik M. Janssen, je letos 17. junija v bližini nekdanjega koncentracijskega taborišča Bergen-Belsen položil temeljni kamen za novo cerkev, ki je namenjena v spravo za zločine, ki so jih vršili SS-ovci nad ubogimi jetniki. Cerkev bo pasvečena dragoceni Krvi Kristusovi. V tlorisu bo imela obliko keliha, ki bo odprt proti nekdanjemu taborišču. Nadpastir se je ob tej priliki v svojem govoru obrnil do nemških ka-

NAŠI

RAZGLEDI

toličanov in jih opominjal, naj ne delajo tako, kot da so na storjene krivice že pozabili: „Četudi bi mi prav nič ne vedeli o tem, kar se je groznega godilo v smrtnih celicah in samotnih logerjih, smo danes poklicani k spravi, da zadostimo za storjene zločine“.

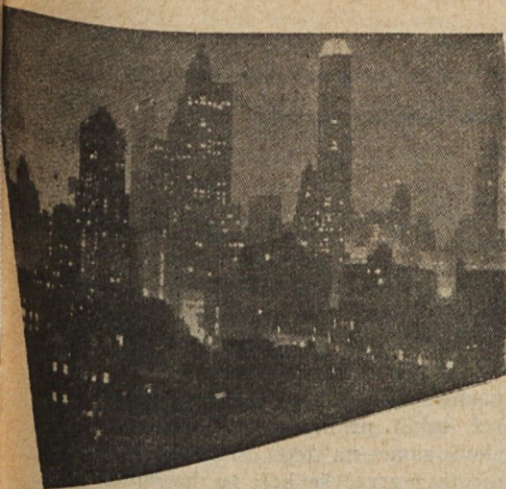
Izrael

Na slavnostni seji izraelske države je profesor hebrejske univerze v Jeruzalemu Yigael Yadin, poročal o odkritju enajsterih pisem, ki jih je pisal v 2. stol. po Kristusu Simon Bar Kochba, judovski borec za svobodo in judovski vojni vodja zadnjega velikega vojvodskega upora proti Rimljanom pred izgonom Judov iz Jeruzalema. Judovski strokovnjaki smatrajo ta pisma, katero so nepričakovano našli pri iskanju rokopisov sv. pisma, za najpomembnejše najdbe v zadnjih desetih letih.

Francija

Naklada uglednega francoskega katoliškega dnevnika „La Croix“ je v zadnjem letu zelo narasla. Število naročnikov se je dvignilo za 35 odstotkov. List se tiska sedaj v 136.500 izvodih dnevno.

Italija

Milanski nadškof kard. Montini je priobčil v glasilu Svete stolice „Osservatore Romano“ dolg članek z naslovom „Tujski promet za duše“.

V njem najprej omenja, kako je zadnje čase v katoliškem življenju Italije spet začel prevladovati čut za slo-go in živo dejavnost, čeprav še mnogo katoličanov iz tega ali onega vzroka stoji ob strani.

Nato cerkveni knez razpravlja o vprašanju počitnic, da te izgubljajo nekdanjo preprostost in moralno zdravje ter se spreminjajo v razkazovanje nebrzdanega novega poganstva, ki oku-žuje obale, hotele, ladje in prireditve. Zdi se, da so ljudje žejni samo še niz-kotnosti, živalskosti, strasti in norosti. Reklama vse to vzpodbuja in pregreš-nost človeku naravnost vsiljuje.

Danska

V dneh od 16. do 20. septembra se je v Kopenhagnu na Danskem vršil prvi evropski kongres za laični apo-stolat.

Poljska

Ob koncu tradicionalne zaprisege poljskega naroda Materi božji čensto-hovski, ki se je letos vršila ob navzoč-nosti 50 tisoč poljskih vernikov, je polj-ski primas kard. Wyszyński v svojem zaključnem govoru med drugim dejal: „Mi smo svobodni državljani poljske države, za katero so se tudi duhovniki borili. Dolžna nam je zato spoštovanje in nihče nima pravice, da nas na tej zemlji, ki je naša in kateri služimo, žali in preganja“.

Japonska

Misijonar Enomiya, ki je preživel eksplozijo prve atomske bombe na Hi-roshimi, je sedaj, pa 15 letih, daroval sveto mašo v obnovljeni stolnici za 78.000 žrtev atomske bombe. V govoru je dejal: „Danes smo zbrani v stolnici, da molimo za mir, kajti mrtvi iz Hi-roshime so še vedno živi v našem spominu“.

Indija

Indijski kardinal Gracias je na sve-tovnem Evharističnem kongresu v Mo-nakovem povedal, da bodo v indijskem mestu Bangalore zgradili katoliško me-dicinsko fakulteto. Stavbe bodo pozida-ne prihodnje leto. Sveta Stolica je že obljubila dragoceno pomoč.

Argentina

Ob veliki udeležbi in z velikim nav-dušenjem so verniki Velikega Buenos Airesa na Majskem trgu, pred stolni-co in vladno palačo, sprejeli lujansko Marijo, zavetnico velikega misijona, ki se je vršil od 1. do 16. oktobra. Ob tej priložnosti je Velikemu Buenos Ai-resu, 8 milijonski množici, pisal sam sv. oče Janez XXIII. Dejal je, da je samo Bog temelj pravega življenja.

Ali je mogoče, da bi ženska kdaj vzljubila moža, ki ga nima rada ali ji je celo nekoliko zoprn?

ON ZNA

Žena more s svojim žrtvami v moževem srcu vžgati ljubezen. A nasprotno je tudi res: mož zna ogreti ženo, ki se ni poročila iz ljubezni. Mož celo to laže doseže, njemu ni treba, da bi se v ta namen žrtvoval zanjo. Dovolj je, da zna ceniti njene žrtve zanj. Več žensko srce ne zahteva. Že za golo razumevanje in priznanje lastnih žrtev mu je tako hvaležna, da mu odgovarja z ljubeznijo, ki je vsa vdana in globoko iskrena.

Lep zgled

Pride mlado dekle, vse zaskrbljeno, s pismom v roki. „Berite to pismo,“ mi reče.

Berem. Resen fant z lepo službo jo prosi za roko.

„Ali ga poznate?“

„Poznam ga in prav nič ga nimam rada. Pa to še ni najhujše: celo nekoliko zoprn mi je. Saj takega ne morem vzeti?“

„Pa ga pustite, ne boste na slabšem kot do zdaj. Saj vam ni sile in nikamor se vam še ne mudi.“

„Že; kaj pa, če mi bo kdaj žal, da sem ga zavrnila, ker, kakor veste, bi bila to lepa partija.“

„Dobro preudarite in se po preudarku odločite; to je povsem vaša stvar,“ ji rečem.

Nekoliko pomolči, se zamisli in me vpraša:

„Povejte mi, ali je mogoče, da bi ženska kdaj vzljubila moža, ki ga nima rada ali ji je celo nekoliko zoprn?“

„O, pa še kako je mogoče! Celó pogosto se kaj takega zgodi; poznam že več takih primerov. Saj ljubezen ne sloni samo na lepi, simpaticični zunanosti, marveč še bolj na harmoniji in soglasju duševnih lastnosti in potez značaja, zaradi katerih začneš drugega ceniti in občudovati in preko tega polagoma celo ljubiti, zlasti ako ti s svojim načinom življenja daje povod, da si mu hvaležna, da z njim sočustvuješ. Ko se v sočustvovanju srečata, se pa že spočno ljubezenska čustva.“

Dekle je odšlo in se odločilo za zakon. Življenje je pokazalo, da je bilo to prav: zakon je bil srečen. Od začetka je bila nekako zaskrbljena, boječ se, kako bo. A ni trajalo dolgo, ko ga je prav tako rada imela kakor on njo že poprej.

Kako je to dosegel? Pohvalila se mi je po osemnajstih letih sama in mi odgovorila s pomemljivima besedama:

„On zna!“

Potem mi je z veseljem opisovala res lepo, složno življenje, polno tihega medsebojnega zadoščenja in sreče.

Kaj je glavno?

„Veste, tako zna biti ljubezniv; če le more, mi kakó veselje naredi. Vedno

ni kaj prinese, da me veselo preseneti; nikoli ne odide, da ne bi dal izraza svojim čustvom. Pri delu mi pomaga, če 'e more; vsaj dobro voljo pokaže, da bi se sama ne „dolgočasila“. Če drugega ne more, me poboža in pokaže, da me ima rad. Vsako stvar, ki mu jo naredim, z veseljem pohvali. Nikoli ne godrnja nad kosilom, vse mu je všeč, „ker je ženka skuhala“. Vsaka obleka, ki jo nosim, mu je privlačna in me pohvali, češ: „Kako se ti poda!“ Kar kolj ukrenem, vedno je poln hvale in priznanja, čeprav vem, da ni vedno vse priznanja in pohvale vredno. Za vsako stvar ima prijetno besedo: „Ženka, ti znaš!“ Jaz pa vam povem: „On zna!“ Tako me je pridobil zase, kakor bi me bolj nobeden ne bil mogel. Prej se mi niti lep ni zdel, saj veste, kaj sem vam rekla; zdaj so mi vse poteze njegovega obraza, pa vse njegove kretnje in vedenje, zares ljube in privlačne. Od začetka sem se morala kar nekoliko „potruditi“ za ljubezen; zdaj pa je že vse drugače: rada ga imam, kakor bi nikogar tako ne imela; on mi je vse in bolj, osrečiti bi me ne bil mogel nihče, kakor me je ta; ker tako, kakor zna ta, ne zna nihče. Rečem vam: pri moškem ni glavno lepota; glavno je, da zna ceniti ženino srce in njeno prizadevanje.“

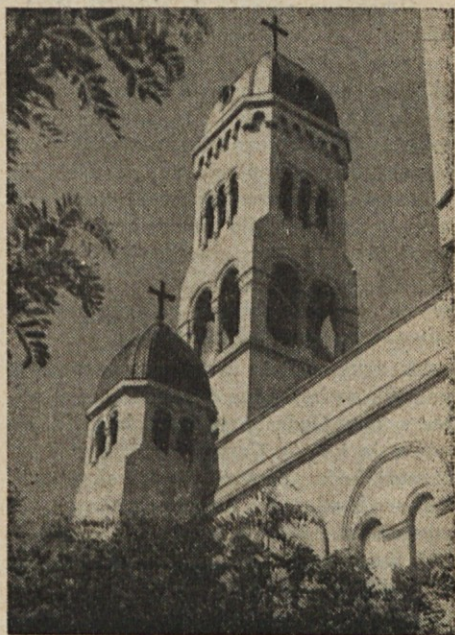
So izjeme

Rekli boste, zlasti možje: Vse pa niso take, niso tako dobre in skromne. Res je, vse niso take. Mnoge so kar precej zahtevne, izbirčne, muhaste in skrajno neplemenite. Res, mnoge so prav nelepe v svojem značaju in nezgojene, toda na te sedaj in v tem primeru ne mislimo.

Na splošno pa bo veljalo, in to hočemo poudariti, da povprečna, dobra že-

na, kj ni razvajena, razume svojega moža, se zna zanj žrtvovati in vse zanj stori; more vsak dan stokrat — če je treba — njemu na ljubo umolkniti in storiti stvari, ki ji niso prav nič lahke, zase pa v povračilo za vse to ne zahteva, da bi se moral mož prav tako zanj žrtvovati in nji na ljubo opuščati svoje mnenje in voljo, pač pa pričakuje eno samo stvar in z njo se povsem zadovolji, v nji najde popolno uteho, zadoščenje in srečo, namreč: zavest, da zna mož njene žrtve ceniti, kar ji pokaže s tem, da je do nje obziren, da ni trt in robot, da ji da vsaj rahlo, a vendarle prepričevalno priznanje, ko ji da čutiti, da je zaradi nje in samo ob nji srečen.

DRAT

Cerkev sv. Julije v Buenos Airesu

Kako je s socializmom?

Ali je res pretrgal vse zveze s komunizmom?

Je lahko katoličan socialist?

NOVA POTA SOCIALIZMA

Socialistična demokratska stranka zvezne Nemčije je imela januarja v Bad Godesbergu svoj kongres. Na njem je določila nove smernice za bodočnost. Zavrгла je Karla Marksa in socializacijo (podržavljenje, podružabljenje) proizvodjalnih in menjalnih sredstev. Tako je zapustila svoj takozvani heidelberški program, ki se je od leta 1925 dalje naslanjal na marksistični nauk.

Omenjena stranka je sklenila, da bo odslej v svoji gospodarski politiki zagovarjala prosto pridobivanja življenjskih potrebščin in prosto izbiro delovnih služb. Glavna temelja te politike bosta tekma (konkurenca) in privatna podjetnost. Javna kontrola naj prepreči, da bi osrednje vodstvo gospodarskih organizacij ne pridobilo prevelikega vpliva na državo. Proizvajalna sredstva naj bi država le tedaj podržavila, kadar na druge načine ne bi bilo mogoče priti do zdravih gospodarskih razmer.

V drugem delu svojega programa je nemška socialistična demokratska stranka v Bad Godesbergu tudi izjavila, da odklanja ločitev Cerkve od države. Spoštovati hoče „cerkve, verske skupnosti, njihovo poslanstvo in samostojnost, neodvisnost“. Odobravajo tudi predlog, naj jim javna oblast zagotovi varstvo.

Za nove smernice se navdušuje od svojega zadnjega kongresa dalje, ki je bil lani novembra, tudi avstrijska socialistična demokracija. Angleški laboristi

niso pravi socialisti, pa so vendar sklenili, ko so bili zbrani v Blackpoolu, da bodo spremenili tisti del programa, ki zagovarja podržavljenje proizvodjalnih in menjalnih sredstev. Toda nov duh v socializmu pa ne veje samo v Evropi, ampak tudi na Japonskem. Socialistična stranka se je razdelila tam v dve skupini; ena razredni boj odklanja, druga ga vneto zagovarja.

KAJ JE PRIVEDLO SOCIALIZEM DO TEGA?

Opazovalci socialističnega gibanja in njegove politike trdijo, da so angleško in japonsko socialistično stranko do iskanja novih poti privedli neuspehi pri zadnjih volitvah. Nemška in avstrijska socialistična stranka pa bi s spremembo svojega programa, ki bolj odgovarja demokratskemu duhu, radi dosegli več glasov pri volitvah. Ugleden zastopnik italijanske socialistične stranke, ki je naklonjen komunizmu, je izjavil nekemu jugoslovanskemu listu, da ima od daljevanje od znanstvenega socializma in navduševanje za nekoliko „buržuj-sko“ pobarvani socializem v Nemčiji in Avstriji samó ta namen, da bi pridobili nekaj milijonov katoliških glasov zase. Vendar, četudi bi jih pridobili, je cena zanje previsoka.

Povod za to, da se socialistične stranke javno odpovedujejo marksističnim in kolektivističnim načelom, je dala

javno mnenje. Velik del današnje družbe nima več nobenega zanimanja za načela znanstvenega socializma, ki zagovarja razredni boj in hoče poedinca popolnoma podrediti družbi. Celo tisti, ki so se vzgajali v Marxovi in Engelsovi šoli, so začeli popuščati in se skušajo prilagoditi današnjemu javnemu mnenju.

SPREOBRNENJE ALI LE TAKTIKA?

Francoski dnevnik „Le Mond“ dvomi o pravem spreobrnjenju nemške socialistične stranke. Bodočnost bo pokazala, ali je to spreobrnjenje resnično, ali pa morda le prikrit oportunitizem, prilagojetev današnjim razmeram, ki more stranki zagotoviti večjo privlačnost in večje uspehe. Socializem v Nemčiji in tudi drugod se hoče prilagoditi prevladujočemu javnemu mnenju, ki odklanja marksizem in kolektivistične poskuse, tudi zato, ker se boji, da bi ti poskusi mogli uničiti uspehe, ki jih je doseglo angleško in nemško gospodarstvo. Ohranil pa je tudi ta „prenovljeni“ socializem vse napačne nazore o človeški osebi, o družini, o vzgoji šolske mladine in o državi. Socialistične stranke torej nikakor niso spremenile svojih načel, ampak izbrale le novo taktiko, nov način, da bi tako lažje dosegle svoje cilje in si zagotovile bolj živahno delovanje. O resničnem spreobrnjenju socialističnih strank bi mogli govoriti samo tedaj, če bi se odpovedle vsem svojim zmotnim načelom in sprejele v celoti krščanska načela.

CERKEV ODGOVARJA

Papež Pij XI. je že skoraj pred 40 leti izdal okrožnico „Quadragesimo anno“. Ta okrožnica jasno odgovarja na vse zmotne nazore o družbi, ki so jih širili razni govorniki na zborovanjih in

celo nekateri katoliško nadahnjeni listi. Teh zmotnih nazorov bi ne bilo, če bi vsi dobro poznali socialni nauk Cerkev.

V omenjeni okrožnici pravi papež Pij XI., da je bil tedaj, ko je vladal Cerkev Leon XIII., socializem še edin. Boril se je za zmago svojega nauka in svojih načel. Danes je razdeljen v dve popolnoma nasprotni skupini. Toda nobena izmed teh dveh skupin se noče odpovedati vsem tistim nazoram znanstvenega socializma, ki nasprotuje katoliški veri.

V tej okrožnici; zgoraj omenjeni pa-

KRISTUS V CERKVI

„Da pa bo v naših dušah zavladala klena in dovršena ljubezen do Cerkev — ter iz dneva v dan rastla, se moramo navaditi v Cerkvil gledati Kristusa samega.

Kristus je namreč, ki v svoji Cerkvi živi, kj po njej uči, vlada in posvečuje. Kristus je tudi, ki se v svojih različnih družabnih udih različno razodeva. Če se torej vsi verniki resnično trudijo, da bi živeli v tem živem duhu vere, tedaj bomo brez dvoma izkazovali čast in pokorščino višjim udom tega skrivnostnega telesa, zlasti tistim, ki bodo po odredbi božje Glave nekoč dajali odgovor o naših dušah.

A prav tako bodo iz srca ljubili tiste, za katere je imel naš Zveličar posebno ljubezen: namreč oslabele, ranjene in bolne, ki potrebujejo naravnega in nadnaravnega zdravlila; otroke, katerih nedolžnost je danes v tolikšni nevarnosti in katerih nežna duša se oblikuj kakor vosek; slednjič uboge, v katerih je treba, ko jim pomagamo, z največjim usmiljenjem gledati osebo Jezusa Kristusa samega.

pež jasno uči, da tudi tistega socializma, ki nasprotuje komunizmu, ni mogoče spraviti v soglasje s katoliško vero, ker je njegov nauk že v svojem jedru protikrščanski. Vsak socializem namreč priznava samo tostranski svet, v katerem more človek doseči vso in edino srečo. Vsi tisti, ki hočejo biti apostoli med apostoli, naj jim skušajo dokazati, da bodo vse upravičene zahteve človeške družbe mnogo bolj uspešno branili, če bodo sprejeli vsa načela krščanske morale in krščanske ljubezni. Papež Pij XI. izjavlja, da je socializem, pa naj ga smatramo za nauk, zgodovinsko dajstvo ali gibanje, nesprejemljiv, četudi bi pravilno pojmoval razredni boj in zasebno lastnino ali bi sprejel del katoliškega nauka, ker je njegovo pojmovanje družbe nekrščansko.

Po krščanskem nauku človek zato živi v družbi in pod socialno oblastjo, dano od Boga, da bi razvil in spolnil vse svoje zmožnosti v hvalo in slavo Stvarnika in s spolnjevanjem svojih stanovskih in poklicnih dolžnosti dosegel časno in večno srečo. Socializem pa popolnoma prezira ta vzvišeni namen posameznega človeka in družbe. Pravi namreč, da je edini namen človeške družbe doseči čim večje blagostanje na zemlji. Zato se morajo po njegovem mnenju vsi državljani vsak na svoj način prizadevati, da pospešujejo blagostanje. Da dosežejo čim večjo proizvodnjo, so vsi dolžni se popolnoma podrediti družbi, se odpovedati tudi najvišjim dobrinam in osebnim svobodi.

Kakor vse druge zmote, ima tudi socializem nekaj resnice v svojem nauku. Toda njegov nauk o človeški družbi, na katerega se še vedno naslanja, nasprotuje krščanstvu. Zato sta verski ali krščanski socializem protislovna pojma. Nihče torej ne more biti dober katoličan in pravičnan socialist.

Tudi stranke, ki bolj ali manj jasno odklanjajo klasična načela takozvanega znanstvenega socializma, socializacijo proizvodnih in menjalnih sredstev, ter zagovarjajo versko svobodo, še vedno nosijo ime in duha socializma. Novi socializem, ki izjavlja, da je zavrzel Marxa in Engelsa, ne pove jasno, v čem se razlikuje od liberalnega individualizma in katerih načel se bo odslej držal v svojem delovanju.

Tajnik italijanske socialistične stranke je tedaj, ko so časopisi razpravljali o novi poti nemške socialistične stranke, namignil, da tudi komunizem dopušča gotovo svtonomijo. Četudi je tajil, da bi imela socialistična stranka kako zvezo s komunistično, je vendar priznal, da v nekaterih vprašanih z njo soglaša.

Če je socialistična stranka v Nemčiji pretrgala zvezo s komunizmom, so jo do tega koraka privedli politični neuspehi in skušnje zadnjih let, ne pa odločitev, da bi se odpovedala socialistični ideologiji in nazorom, ki nasprotujejo katoliškemu nauku. Katoličani svojih načel ne smejo nikoli zatajiti. Zato je jasno, da tudi načel novega socializma ne morejo sprejeti in jih odobravati.

Cerkev sama nas uči, da tudi tistega socializma, ki zavrača Marxa, razredni boj in socializacijo, ni mogoče spraviti v soglasje s katoliško vero. Zato je umevno, da moramo toliko bolj odklanjati socializem, ki je ostal zvest Marxu, zagovarja razredni boj, socializacijo proizvodnih in menjalnih sredstev, obenem pa sodeluje s komunizmom, ki je največje zlo današnje dobe.

Cerkev uči resnico. Zato moramo tudi katoličani odobravati, kar ona odobrava in odklanjati, kar ona odklanja.

Priredil Gregor Mali

V CORDOBSKE PLANINE IN ŽEPNI TATOVI

Molinari, Valle Hermoso, La Falda, Huerta Grande... Smo že tu! Ko sem skušal najti pot do izhoda: „Ne tod, tamle se izstopi!“ Je že vedel zakaj!

V gneči, ki je nastala ob izhodu, sem potipal, ne da bi prav vedel zakaj, če imam še listnico. „Je že spet zginila?“

Kdaj? Kako? To ve tisti, kateri je ravno to hotel brez moje vednosti!

Dasi je bila vročina, me je mrzlo streslo, in sram me je bilo. Že drugič!

Ko sem tako neodločno okleval, začujem zvočnik s petjem: „Ave, ave, ave Marija.“

To me je zbudilo v realnost. Tu pač ne bom čakal, da mi tat ukradeno vrne! Grem v procesijo, da mi Marija kaj pametnega navdihne. Saj je praznik lurske Matere božje, katera mora tudi skrbeti za moje težave!

Nekaj korakov v stran je stopala dolga procesija v čast lurski Mariji, kateri je posvečena cerkev v Villa Giardino.

Ravno tedaj je zavijala iz velike ceste proti cerkvi, ki je od tam deset minut daleč. Pred Marijinim kipom je stopala skupina duhovnikov.

„Če, Juancito, veni,“ mi je glasno klical eden. Kmalu sem ga spoznal, moj dober prijatelj je, nečak slavnega zdravnika Finoquietto, sedaj župnik v La Faldi.

Pridružil sem se procesiji. Bom že

potem iskal ljudi, kamor sem bil namenjen.

Zvočnik poje, govori, svetuje. Kar nenadno: „Una noticia más... Está en la procesión también el Padre Juan“

Zlomka vendar, menda ne misli name. Zvedel sem, kdo je tisti Padre Juan, ki ga je pozdravljaj. Ne, nisem bil jaz. Še tega bi bilo treba!

„Slišiš, gospod Janez,“ mi pravi prijatelj, „kaj se ti je pa zgodilo? Tako zaskrbljenega te vidim!“

„Prav vidiš! Kaj ne bom zaskrbljen, če so me pa ravnokar okradli.“

„Ni mogoče?“

„Res je. Ves denar in vozni listek za v Buenos Aires.“

„Zakaj pa nisi bolj pazil!“

„Preje bi mi to povedal!“

„No, da ne boš brez vsega!“ mi je sočutno dejal in mi vrnil stotaka.

Med procesijo sem se pravdal z Marijo, kako mi je vendar tak sprejem pripravila. Saj sem imel namen naslednji dan v njeni cerkvi darovati sveto mašo. In toliko sem jo prosil v Lurdu, naj mi pomaga zgraditi farno šolo in cerkev svetemu Jožefu! Sedaj pa takole!

Dogovoril sem se, po končani pobožnosti, da pridem naslednje jutro ob sedmih za sveto mašo, nato pa sem odšel, da poiščem rojake.

Ko stopam po cesti, ravno tam, kjer sem se preje dobil s procesijo, me prijazno pozdravi fantek, ki je stopal s skupino ljudi. Ker je videl, da ga nisem spoznal, pravi: „Gospod ali me ne poznate? Se ne spomnite, da sem jaz na vlaku našel vašo listnico?“

Listnica nesrečnega spomina! Ali naj ti povem, da je spet več nimam! Bila je družina, ki je z istim vlakom potovala iz Buenos Airesa na počitnice v planine.

Na obisku pri znancih

Srečno sem našel dom vdove dr. Kjudra, ki ima v La Tei pensijon za kakih dvajset letoviščarjev.

„Saj ni mogoče!“ se je začudila, ko sem vstopil.

Predstavi me je gostom, ki so bili ravno pri večerji. Tale gospod me je poročil, krstil moje otroke in tudi mojega moža pokopal.

„Kako lepo, gospod, da ste prišli. Kar moj gost boste. Res nimam prostora, pa tule v obednici vam postavim posteljo.“

„Ne bo treba, gospa,“ sem menil. Ona pa je že prihitela s čašo hladilne pijače meneč, gotovo sem potreben.

In sem res bil. Žejen, še bolj pa razburjen, kajti listnice še vedno ni bilo v žepu in temeljito se mi je vsedla v žolč!

Ko smo se malo pomenili, sem ji seveda omenil tudi mojo nezgodo. Takoj je bila pri volji, da mi pomaga v zadregi. Toda kaj naj ona, ko sama komaj rine. Ima tri že odraščajoče otroke, ki pa še niso, razen najstarejše hčerke, v kaki službi.

Poslovil sem se, da poiščem Možetovo vdovo, kjer sem predvidel prenočišče za tisto noč. Preje gospe ni bilo doma.

Bila je v procesiji, ker je zelo aktivna v cerkvenih organizacijah.

„Joj, gospod Janez!“ se je začudila. „Škoda, da niste malo prej prišli. Tako dobrega petelinčka smo pojedli in komaj smo ga pospravili! Kaj bo pa sedaj za večerjo?“

„Žejen sem, lačen pa ne.“ Bilo je pesjansko vroče in v mojem grlu pa še vsa grenkoba nesrečne tatvine.

Ko sem povedal, kaj se mi je zgodilo, mi je dala gospa takoj pol tisočaka, da bo za pot v Buenos Aires.

Šli smo spat. Toda kako naj zatisnem oči? Živci so mi še vedno plesali. Pa se je začela mačja ohcet. Prav nad oknom moje sobe se je pričel koncert. Lahko vam, sem menil, ker vas nihče ni okradel. In so praznovali veselo naprej.

Malo pozneje so začeli ples romarji. Tudi njih ni nihče okradel.

Tako sem malo molil. Skoraj me je imelo, da bi klel. Pa le nisem. Saj je vendarle res, da kar se zgodi, se po božji volji ali pa po božjem pripuščenju. Dražilo me je pa res, kako je to, da bi jaz imel listnico zato, da jo polnim tatovom. Jutri bom telefoniral v Cosquín, naj pogledajo, če ni tam padla med tračnice, ali če jo je kdo izročil oblastem. Res čudna stvar ta tatvina. Morda jo pa še dobim nazaj? Toda le kako in kje? Če se to zgodi, bom pa res vedel, da je to prav po božji volji in moram dognati, kakšen nauk mi hoče božja Previdnost dati.

Pomiril sem se slednjič in zaspal.

Listnica je spet tu

Zjutraj me je gospa Fani spremila v cerkev. Tam sem že star znanec. Saj sem bil pred leti dva ani celo njihov kaplan. V prijazni dolinici, malo nad cesto stoji leno svetišče s samostansko

šolo, katero vodijo sestre „De la Virgen Niña“.

Pospravili so že vse, kar je bilo zunanjega znamenja včerajšnjega slovesnega praznika. Žalne zavese pa so povedale, da se danes vrši maša zadušnica za rajne dobrotnike in člane te duhovnije.

Ravno sem se pričel oblačiti za mašo, pa priteče gospa Fani z rjavim zamotom v roki.

„Poglejte, gospod, tole!“

Moja listnica! Na papirju zapisano: „Esto pertenece a un padre!“

„Od kod ste jo pa dobila?“

Pojasnila je gospa Fani: „Ko sem pozdravila sestro prednico in ji povedala, kaj se vam je zgodilo, je takoj odhitela z besedo: „Počakajte trenutek!“ Za hip se je vrnila in mi izročila zavitek z besedami: „Tole so našle da-

nes jutraj sestre na podnožju tegale križa za vrati. Gospod Janez, to je pa čudež!“

„Čudež ravno ni, gospa, čudno pa je! In da mi je Marija na tako čudovit način odgovarja: Nič si ne ženi preveč k srcu. Božja dobrotota bdi nad tvojim delom. In na svoje stvari bolje pazi

Vse je bilo v listnici, razen denarja: moj vozni listek, moji dokumenti, vsi papirji in papirčki.

Rešen sem bil denarja, rešen pa tudi nevšečnosti, da bi pozvedoval v Cosquín, če tam na tiru leži moja listnica.

Kaj pa tat?

Ko se bova na sodni dan srečala, bo rekel: „Grešil sem proti pravici, ljubezen sem pa spolnil!“

In kaj naj mu tedaj odgovorim?

Nič! Saj je Bog pravico sebi pridržal in jo bo že on opravil, nam je pa zapovedal ljubezen!

Kranjska gora je tudi pozimi prijazna

LJUBLJANSKI ŠKOF ANTON VOVK ČASTNI DOKTOR

V četrtek, 20. oktobra, je bil v prostorih ljubljanske teološke fakultete slovesno proglašen za častnega doktorja bogoslovja ljubljanski škof Anton Vovk. Promocijo je izvršil in izročil škofu Vovku doktorsko diplomo beograjski nadškof dr. Josip Ujčić. Med gosti so bili tudi mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik, mons. dr. Michael Toroš in križevski škof Gabrijel Buhatko ter več drugih zastopnikov.

ZLATA MAŠA V HORJULU

V Horjulu je bila zadnjih 171 let samo enkrat zlata maša. To je bilo leta 1866, torej pred 94 leti, ko je obhajal zlatomašni jubilej domači župnik Aleš Jerala. Ta redki jubilej je zdaj ponovno dočakala horjuljska župnija, dne 24. julija, na praznik sv. Marjete, farne patronice. 50-letnico mašništva je obhajal dekan in duh. svetnik g. Franc Nastran.

Vsa fara se je že tedne skrbno pripravljala na veliki dan. Pevci so se vadili za latinsko peto mašo, dekleta plela vence, sam g. župnik se je umaknil v tišino Svetogorske Matere božje na duhovne vaje.

24. julija dopoldne ob 10 so se pred cerkvijo zbrala dekleta v narodnih nošah in belo oblečene deklice z zastavicami v rokah. Ob pritrkovanju zvonov se je uvrstil sprevod s številno duhovščino in sorodniki jubilanta proti farni cerkvi, kjer je zlatomašnika pozdravila hčerka domačega organista in cerkvnika Anica Zupetova z lepo deklamacijo.

Ob vstopu v cerkev je pevski zbor pod vodstvom organista g. Zupeta Alojzija občuteno zapel pesem zlatomašniku. Po odpetji oraciji za dušni in telesni blagor jubilanta je horjulski rojak kanonik

OD DOMA

in profesor dr. Anton Čepon v krasni pridigi govoril najprej o pomembnosti svete daritve, nato pa je orisal življenjsko pot in delo g. jubilanta, ki je doma iz znanih Vodice, župnije, ki je dala Cerkvi že veliko število duhovnikov. Med njimi je n. pr. častni kanonik ljubljanskega kapitlja, gospod Franc Mervec, ki je tudi prihitel na redko slovesnost.

G. zlatomašnik je vztrajal 39 let med Horjulci. Ne da se v kratkem naštetih, je poudaril govornik, kaj je gospod župnik storil za župljane v gospodarsko-zadružnem in duhovnem pogledu.

Dolgo vrsto let je vodil zadružno delo, sezidal Horjulcem prostoren in moderen prosvetni dom, pri katerem je sam kot odlični matematik in tehnik vodil vsa dela in merjenja do zadnje podrobnosti. Razširil je pokopališče in poklical arhitekta Plečnika, ki je skiciral načrt za kamniti relief žalostne Matere božje, krasno umetnino v ozadju pokopališča. V farni cerkvi je zadnja leta prenovil kor po načrtih ing. Bitenca, postavil nov krasen krstni kamen, uredil ozadje cerkve in vhod na kor, obnovil križev pot in s posebnim tehnološkim postopkom osušil cerkvene vlažne stene. Več let je opravljal dekanij-

Brezje

ske posle, govoril na pogrebih duhovnih sobratov, spremljal g. škofa na vizitacijah dekanije Vrhnika. Njegova pisarna je vzor dekaniji in škofiji.

Kanonik dr. Čepon je omenjal, da se je horjulska fara v preteklosti ponašala z vzornimi dušnimi pastirji, ki so dolgo vodili svoje ovčice. Rajni biseromašnik Aleš Jerala 36 let, sloviti in ljubljeni Anton Dolinar, poznejši ribniški dekan, 28 let, g. župnik Pristov 16 let, vse pa je prekosil g. jubilar, ki vztraja v župniji že polnih 39 let. Za njegovega pastirovanja je bilo veliko novih maš. Prvi val je sledil v letih 1934-35. Gg. Janko Oblak, dr. Ludvik Čepon, dr. Filip Žakelj so postali svetni duhovniki. Sledil je val novih maš redovnikov v letih 1938, 1939. Gg. Bastič, Lukan in Prebil

so postali duhovniki družbe lazaristov. Za to gre hvala tudi g. zlatomašniku, ki je znal neprisiljeno voditi mlade dijake. — G. kanonik Čepon se je jubilantu nazadnje toplo zahvalil v imenu faranov, horjulskih duhovnikov in v imenu škofije za plodonosno delo in mu želel, naj ga tudi Bog obilo nagradi za dobra dela, izvršena v blagor Cerkve in naroda. Pozval je navzoče, naj hvaležni darujejo Bogu zahvalno daritev.

Po pridigi in darovanju je g. zlatomašnik opravil ob številni asistenci sosednih župnikov in prijateljev rojakov presveto zlato daritev. Zahvalna pesem, ki je privrela iz src navzočih, je zaključila svečanost.

Prisrčni jubilej bo ostal Horjulcem še dolgo v lepem spominu. G. župniku Nastranu, zlatomašniku, pa želimo horjulski farani, da bi dočakal zdrav in čil še biserno mašo ter lepe talente še dalje uporabljal v dobro Cerkve in naroda.

MALOVŠE NA VIPAVSKEM

Dne 8. avgusta 1960 se je zbralo veliko duhovnikov in vernikov v Malovšah na Vipovskem ob 25-letnici smrti msgr. Leopolda Cigoja, ki je bil med najodličnejšimi predstavniki goriške slovenske duhovščine po prvi svetovni vojni in je kot spiritual v Malem semenišču v Gorici vzgojil veliko duhovnikov, ki zdaj delujejo v goriški in tržaško-koprski apostolski administraturi.

Delegat apostolskega administratorja, presvetlega gospoda msgr. dr. Mihaela Toroša v Novi Gorici, in dekan v Solkanu, preč. g. Andrej Simič, je v odličnem govoru orisal življenje in delo nepozabnega msgr. L. Cigoja, ki zdaj počiva in čaka vstajenja na pokopališču v Malovšah.

Lepa slovesnost je vzbudila med verniki zredno pozornost in jim bo ostala v nepozabnem spominu.

Chestertonova pot v katoliško Cerkev

Gilbert Keith Chesterton, ta vitez od sv. Duha, kot ga imenuje John Murray, se je rodil 29. maja 1874. leta v Londonu. Izhaja iz družine, ki se je skozi več generacij bavila s trgovino z nepremičninami in bila protestantsko-liberalne miselnosti. Mladi Gilbert ni bil nadarjen otrok; do tretjega leta sploh ni znal govoriti; brati je pa začel šele z osmimi leti. Ko se je pa deček končno naučil brati, je knjige naravnost požiral. Obiskoval je šolo sv. Pavla, katero je bil že v 16. stol. ustanovil Colet, zelo slaven učenjak angleške renesanse ter velik prijatelj obeh humanistov Morus-a in Erasmus-a.

Ko je šolo končal, je (1892—95) sledila doba resnega dela: študiral le umetnostno zgodovino in angleško literaturo. To so bila zanj leta trdega depresionizma in skepticizma, kar pa je bil samo prehodni mladostni pojav. V tisto dobo spadajo njegova prva literarna dela. Šele Maisia Ward, je v svojem delu o Chestertonu, ki je l. 1943 izšlo v Ameriki, in leta 1944 v Angliji, prvič opozorila na pisateljev „Notebook“ padavine pisateljevih zadržanih osebnih misli, katere je (1894/98) tu na kratko žrtvoval in so tvorile temelj njegove življenjske filozofije. Maisie Ward tam poroča, da je to delo napisala na pobudo Dawsona in da jo je stalo šest let truda in popogarljalja se je s pisateljevimi prijatelji v treh kontinentih.

Krščanstvo, kakršnega je Chesterton bil poznal v svoji mladosti, ni vplivalo nanj, saj mu je pomenilo samo vnanjo krščansko formo. V „Notebook“ pa prvič opazimo, kako znova odkrije svojega Boga, pa ne še krščanskega Boga, ampak kot delujočo silo v naravnem dogajanju. Zavest te delujoče sile gre preko vseh strani te mikavne knjižice. To so bila leta njegovega oblikovanja, ki je koncem stoletja dozorelo. Tedaj je začel objavljati, kar je bil dotlej napisal. In takrat je tudi prvič naletel na človeka, ki je imel nanj velik vpliv, in ki je v njem zbudil zanimanje za zgodovino in tradicijo ter ostal njegov sodružnik vse do Chestertonove smrti, namreč Hilaira Belloc, katoliškega zgodovinarja angleško-francoskega pokolenja, enega izmed najbolj vidnih esejistov in življenjepiscev zadnjih desetletij. Srečala sta se leta 1900. Odslej sta oba ogromno storila za resnico in vero; supno sta izdajala tednik „Illustrated London News“. Od l. 1900 je pa s Chestertonom šlo naglo naprej na književnem polju. Pisal je eseje, umetnostne monografije in končno tudi romane. V teh moremo točno zasledovati njegovo filozofijo. Chesterton je bil velike vitalnosti; s cvetočim darom predstavljanja, bogatega simbolizma in fantastike. Pa tudi v fantastičnem gre Chesterton svojo pot, n. pr. „Napoleon of Notting Hill“, kjer prav posebej stopa na dan njegovo temeljno mišljenje.

nje; zopetno odkritje veselja nad vsakdanjim življenjem pa najdemo v „Man alive“.

a

S tem smo pa že v območju „Ortodoxy“, kjer bi morali točko za točko slediti pisatelju, da vidimo, kako se je približeval krščanstvu, kako je stopal po ozki stezi „Ortodoxy“ in prišel do spoznanja velikega, nenehno napredujočega razvoja krščanstva preko stoletij, od vseh strani ogrožanega od heretikov, sovražnikov itd. Vendar pa „Ortodoxy“ Chestertona ni peljala v naročje katoliške Cerkve, pač pa je spreobrnila veliko drugih ljudi. Racionalisti so ga pripravili do tega, da je razumu dal nezaupnico. Plitvemu optimizmu prerokov 20. stoletja Chesterton postavlja nasproti resničnost greha. To besedo pa so takrat komaj poznali.

„Ortodoxy“ je bila napisana l. 1908; Chesterton je pa bil sprejet v katoliško Cerkev šele 1922. Od kod to odlaganje? Skoraj gotovo je pred zadnjim korakom omahoval radi svoje zelo oboževane žene Frances, ki je bila angleške vere. Pa je tudi ona sledila možu v katoliško Cerkev. Leta 1914 je pisatelj težko zbolel; ko je zopet ozdravil, se je znašel sredi vojne, pa je kljub temu izredno veliko pisal: pesmi, eseje, razprave o literarnih in romane, poleg vsega pa še vsakotedenske članke za „Illustrated London News“, ne glede na predavanja. Po vojni je leta 1919 šel na potovanje. Obisk v Sveto deželo je končno razblinil zadnje predsodke. Temu potovanju se imamo zahvaliti za eno najbolj osrečujočih knjig: „The New Jerusalem“ (Novi Jeruzalem). Končno, avgusta leta 1922 je bil v Beaconsfield, majhnem mestu angleške grofije Buckinghamshire, v neki leseni šupi sprejet v katoliško Cerkev. Pesnik

Maurice Baring, tudi spreobrnjenec, je ob tej priliki pisal Chestertonu enega izmed najbolj ganljivih pisem, kar jih jaz poznam. Žal ga zaradi pomanjkanja prostora tu ne morem v letoti podati. Pa samo en stavek: „V katoliški Cerkvi sem našel resnico in resničnost in vse, kar je izven nje, se mi zdi prah in senca.“ (Navaja Maisie Ward, str. 105/6.)

„Ortodoxy“ je izvrstna knjiga, še bolj važna pa je „The Everlasting Man“, ki je izšla po Chestertonovem spreobrnjenju l. 1925. „The Ballad of the White Horse“ je veličastna pesnitev, morda še večja je pa l. 1926 objavljena „The Queen of Seven Swords“ (Kraljica sedmerih mečev).

Med Chestertonovimi novejšimi knjigami jih je cela vrsta, ki zagovarjajo katoličanstvo in katoliško socialno mišljenje. Po prvi svetovni vojni je začel izdajati „G. K's Week“, tednik, ki je bil izrazito katoliško usmerjen in se je zavzemal za takozvani „distributizem“ kot rešitev socialnih vprašanj. Antikapitalističen, proti monopolu moderne industrije, predvsem pa pro-

IMENIK

Imamo imenike mož, odličnih po rodu in službi, po duhu in srcu, ki so se kljub vsem predsodkom proti katoliški veri in vzgoji uklonili resnici in se vrnili v naročje katoliške Cerkve. A poskušajte napisati imena tistih, ki so zapustili katoliško Cerkev; našli boste sploh brezumne glave, razuzdane in propadle ljudi.

Grof de Maistre.

ti visoki financij usmerjen, se je zavzemal za malega človeka. Za takšno politiko sta se Chesterton in Belloc zopet in zopet zavzemala ter postala zagovornika zdravega krščanskega pojmovanja v svetu najbolj napačnih teorij in utopističnih vizij. Njun uspeh v Angliji je težko oceniti, toda v Kanadi, Avstraliji in v ZDA je brezdvomno imel velike posledice. „G. K's Weekly“ (G. K. = Gilbert Keith) je bil narodno usmerjen, to se pravi, da je zajemal ves narod ter branil zadeve malih narodov proti velikim, zatiranih proti zatirancem. Imel je sočutno razumevanje n. pr. za zahteve Ircev in Poljakov. Čeprav je gojil simpatijo za ZDA, je bil kljub temu izrazit nasprotnik finančnega imperializma.

Mnogo teh misli, ki je vsak teden našlo svoje literarne padavine, stoji v njegovih esejih kot v „Return of Don Quixote“ (1927), „The Outline of Sauty?“ (1926), „The Thing“ (1929). Napisal je tudi življenjepis sv. Frančiška Asiškega (1932) in sv. Tomaža Akvinca (1933), o katerem pravi Etiénne Gilson, velik francoski sholastik: „... vse življenje sem se bavil s sv. Tomažem Akvincem, pa ne bi mogel napisati take knjige.“

Chesterton je bil eden izmed najglobljih mislecev, ki so kdaj živeli, bil je pa tudi dober in ponižen človek, čigar duhovni smeri in književni delavnosti angleški katoličani veliko dolgujejo.

Če sem se odločila in za naše ljudi orisala njegovo pot v katoliško Cerkev, sem pač smatrala za primerno, da tega človeka spoznajo tudi izven njegove domovine, saj je Chesterton

tipični zastopnik tistih številnih angleških pisateljev, ki so v zadnjih desetletjih pred vojno našli pot v katoliško Cerkev. Edmund Bentley ki je bil vse svoje življenje zvest Chestertonov prijatelj ga je imenoval največjega Angleža svoje dobe.

Chestertonov „Ortodoxy“ bi lahko primerjali z Newman-ovo „Apologia pro Vita Sua“. Pa imata obe knjigi tudi velike različenosti: Newman je bil napisal „Apologia“ po svojem prestopu v kat. Cerkev, Chesterton pa 14 let prej preden je bil sprejet v katoliško Cerkev. „Ortodoxy“ je odgovor na napad, kot je tudi Newman-ova „Apologija“.

Ti dve knjigi navajam iz sledečih razlogov: Spomladi in poletj leta 1946 je bilo v razstavnem prostoru znane londonske knjigarne „Foyles“ petnajst opoldanskih predavanj, ki so vsa imela za predmet „Zakaj sem postal katoličan?“ Eden izmed predavateljev, John Rothenstein, sin umetnostnega kritika Viljema Rothensteina in direktorja Tate galerije v Londonu, je v svojem predavanju izjavil, da se je najprej čutil privlačenega h katolicizmu po Newmanovi „Apologiji“. Drug predavatelj, prof. George Temple, znani matematik in član Royal Society, je pa izjavil, da prvo, kar ga je približalo katoliški Cerkvi, je bilo branje Chestertonove „Ortodoxy“. In Temple je bil celo preje sprejet v kat. Cerkev nego Chesterton, ki ga je bil v njo pripehljal. Tak spreobrnenja so prepričljiv dokaz za duhovno vrednost Chestertonovega dela.

Pisatelj je umrl 14. junija leta 1936 v Beaconsfieldu.

DR. JULIJA PAYMAN

Kaj je novega na Primorskem

Iz Višarske kronike. Leto 1960 bo z zlatimi črkami zapisano v kroniki višarskega svetišča. Nedeljo za nedeljo se vrstijo množična romanja k Njej, ki že 600 let kraljuje v svojem svetišču med gorami. V nedeljo 21. avgusta je bilo napovedano skupno goriško-tržaško romanje. Že v soboto, 21. avgusta se je zbralo na Višarjah preko 600 romarjev, naslednji dan v nedeljo pa je višarska vzpenjača pripeljala na hrib 10 korier romarjev iz Gorice, Trsta in Koroške, tako da se je zbralo do velike maše na Višarjah preko 1000 romarjev. Posebnost tega dneva je bila sv. maša v staroslovanskem obredu, ki jo je daroval č. g. Stanko Janežič, novi doktor vzhodnega bogoslovja. Lepo koralno petje v staroslovanščini je izvajal zbor videmskih semenišnikov. Veliko romarjev je prejelo sveto obhajilo pod obema podobama. Druga značilnost višarskega svetišča pa so obnovljene in nove slike akademskega slikarja Toneta Kralja iz Ljubljane, ki je prav tisto nedeljo obhajal svojo 60. letnico in so mu primorski pevci za-

peli v voščilo nekaj lepih pesmi. Tone Kralj je svoje delo na Višarjah končal in slike stoje pred nami kot oživiljene. Nekatere so čisto nove, kakor slika na stranskem oltarju, ki predstavlja Marijino darovanje. Nov je tudi križev pot. Višarska Marija je dobila tako najlepši dar ob svoji 600-letnici.

Sv. Višarje. Na rožnovensko nedeljo dne 2. oktobra so zaključili romarsko leto na Sv. Višarjah. Pred zaključitvijo pa je bila še pomenljiva slovesnost blagoslovitve križevega pota. Tega je letos na novo preslikal akademski slikar Tone Kralj, ki je preslikal tudi ostalo cerkev ter tako poklonil Mariji ob njeni 600letnici najlepši dar. Novi križev pot je blagoslovil č. g. pater Fidelis iz Gorice. Naslednji dan, v soboto 1. oktobra, pa je msgr. Pizzoni, škof v Terracini pri Rimu posvetil oltar sv. Ane, ki so ga na novo postavili. V nedeljo 2. oktobra pa je bil zaključek romanj ob obilni udeležbi zadnjih romarjev. Zahvalna pesem je bila letos na mestu

bolj kot kdaj koli, saj se je opravilo toliko raznih del na Višarjah in prišlo toliko romarjev, kot najbrž še nikdar v 600-letni zgodovini Marijinega svetišča. Romarji pa bodo tudi v pozni jeseni in zimi še prihajali, saj sedaj jih z lahkoto povleče na vrh višarska vzpenjača.

Nova kapelica (iz Slovenije). Veliki šmaren so letos v Medanji v Brdih obhajali še z večjo slovesnostjo kot običajno, ker so blagoslovili novo kapelo in pa novo Marijino podobo, delo akademskega slikarja Toneta Kralja. Pred leti so neznanci močno poškodovali to kapelo, a dobri Medanci si niso dali prej miru, da so kapelo spet pozidali in postavili v njo krasno sliko. Tone Kralj je zbral za to sliko čisto domače motive. Dete Jezus v Marijinem naročju in angeli okrog njega nosijo v rokah košarice polne briških sadežev, breske, grozdje in češnje. Lepega obreda blagoslovitve nove kapelice, se je udeležilo zelo veliko vernih Brdcev.

Urednik KM v Gorici. Na svojem potovanju po Evropi se je urednik KM č. g. Ladislav Lenček ustavil tudi pri nas v Gorici, kjer imajo KM lepo število naročnikov in bralcev. V dvorani Brezmadežne na Placuti nam je č. g. spod v nedeljo 21. avgusta prikazal lepe skioptične slike iz življenja in dela slovenskih misijonarjev, zlasti še iz dela misijonskega zdravnika dr. Janeža na Formozi. Povedal nam je tudi marsikaj zanimivega iz življenja slovenskih naseljencev v Argentini. V nedeljo 28. avgusta pa smo č. g. Lenčka ponovno slišali ob verski uri na tržaškem radiu.

Slovo škedenjskega župnika. V nedeljo, 28. avgusta, se je škedenjski

župnik poslovil od svojih faranov in kot kanonik odšel na novo službeno mesto. Msgr. Kazimir Rovis je bil v škednju za župnika polnih 16 let. Farani so se lepo od njega poslovili, hvaležni za vse dobro, ki jim je nudil v teh letih. Kanonika Rovisa bo v službi škedenjskega župnika nadomestil msgr. L. Latin.

Duhovne vaje v Gorici. Od 16. do 20. avgusta so se v Gorici istočasno vršile duhovne vaje za dekleta in fantje. Za dekleta so bile v uršulinskem samostanu in jih je vodil č. g. Kolarič, ki je prišel iz Kanade. Fantje pa so imeli duhovne vaje v zavodu Sv. družine. Vodil jih je č. g. Podobnik. Oboje je zelo dobro uspele.

Umrli je prof. Emil Komel. V 86. starosti je dne 14. avgusta umrl v Gorici znani glasbenik prof. Emil Komel. Dolga je vrsta cerkvenih in umetnih pesmi, ki jih je uglasbil pokojni profesor in ki so zbrane po neštetihs pesmaricah in zbirkah. Bil je tudi odličn organist in je nad 50 let igral v cerkvi Sv. Ignacija na goriškem Travniku. Umrli je lepo spravljen z Bogom. Pogreba se je udeležilo silno veliko goriških Slovencev, med njimi mnogo njegovih bivših učencev. Naj mu bo Bog bogat plačnik.

Marijino zmagoslavje na Tržaškem. V sončni nedelji dne 11. septembra so praznovali na Opčinah pri Trstu dvajseto Marijino slavlje. Iz leta v leto se ta praznik primorskih Slovencev vedno bolj uveljavlja in zajema vedno več ljudi. Ne samo Tržačani, prihajajo Goričani, Kraševci in tudi od drugod. Letos se jih je zbralo nad 7 tisoč. Vsi so pobožno in zbrano šli

za procesijo z Marijinim kipom po
openskih ulicah. Bili so možje in že-
ne, mladina, organizirana v Marijinih
družbah in kroških, bili so skavti in
skavtinje, ki so s svojimi lepimi kroji
vzbujali še posebno pozornost. V pro-
cesiji se je neprestano molilo in pelo.
Po končani procesiji so se ljudje zgr-
nili na glavni trg kjer je imel sta-
rosta tržaških duhovnikov msgr. Jakob
Ukmar svoj monumentalni govor, v
katerem nam je prikazal Marijo v
vsej veličini Matere božje in posredo-
valke vseh milosti. Zaključil je svoj
govor z besedami: „Ostanite zvesti sv.
verji, zvesti Kristusovi Cerkvi in bo-
dite proti večnosti usmerjeni“.

Premestitve v duhovniški službi.
Po osemletni službi v župniji Mav-
hinje-Sesljan se je v soboto 17. sept.
poslovil dosedanji župnik Jožef Žorž,
ki je odšel v štandrež pri Gorici, na
njegovo mesto pa je prišel dosedanji
štandreški župni upravitelj č. g. Hi-
larij Cotič. Obema so verniki priredili
lep sprejem. Želimo jima obilo bož-
jega blagoslova na novih službenih
mestih.

Škofove vizitacije na Tržaškem.
Tržaški škof msgr. Anton Santin, je
v skladu s svojimi škofovskimi dolž-
nostmi, po katerih mora vsakih pet
let obiskati svojo škofijo začel letos s
ponovno vizitacijo podeželskih krajev.
Doselej je obiskal v maju Mačkovelje
v tržaškem Bregu in Sveto Barbaro ob
morju. Protj koncu avgusta je g. škof
obiskal Trebče, dne 4. septembra Ric-
manje in 18. septembra Repentabor.
Dne 2. oktobra je obiskal Boljunec, 9.
Dolino, 16. Katinaro in 23. Opčine. Dne
6. novembra bo obiskal Sv. Križ, 4.

decembra pa Kontovel. Spomladi bo
obiskal še Bazovico in Prosek.

Podgora. V Podgori pri Gorici zelo
slovesno praznujejo vsako leto praznik
rožnovenske Matere božje. Tudi letos
je jesensko sonce privabilo v Podgoro
mного Goričanov in vernikov iz bliž-
njih vasi, ki so se skupno s Podgorci
udeležili procesije po vasi in sv. maše
pri Marijni kapelici na hribu izven va-
si. Sveto mašo je daroval nadškofijski
kancler msgr. Rudolf Kliner. V lepi
pridigi je zažrtal pomen in vzvišenost
sv. rožnega venra.

Prvi kulturni večer na Placuti. Go-
ričani so se v lepem številu odzvali
vabilu SKPD iz Gorice na prvi kultur-
ni večer v dvorani Brezmadežne. G.
inž. Albin Mozetič, goriški rojak, nas
je ta večer povedel v Indonezijo, de-
želo stoterih otokov, deželo rek in pe-
strega življenja ob njih. Svoje teme-
ljito predavanje je spremljal z lepimi
barvnimi slikami, katere je naredil ob
priliki svojega službovanja v tej daljni
deželi.

.....

Za lenuha
skorja suha.

Kralja, siromaka
smrt enaka čaka.

**„Ne zaupajte čustvom; čustva so kot
konj v galopu, ki vas lahko prevrne v
jarek!“**

„Jeza je slaba vodnica pri akciji.“

Boljša pamet nego žamet.

**Boljši črn kos kruha nego prazna
torba.**

Anton Martin Slomšek

KATOLISKA CERKEV V ZDA

Združene države Severne Amerike imajo vodilno vlogo v političnem in gospodarskem življenju zapadnega sveta. Zato je tudi moč katoličanov v tej deželi velikega pomena za ves svet.

Pred petdesetimi leti so bile Združene države misijonska dežela, brez redne cerkvene oblasti. Leta 1950 je bilo 27 milijonov katoličanov, danes jih je okrog 41 milijonov. Letni prirastek je nad en milijon. Od 180 milijonov prebivalcev pripade Cerkvi nekaj nad eno četrtino. V USA je 5 milijonov Judov, ostali prebivalci pa so razdeljeni med 350 protestantskih sekt, ki med seboj niso povezane in se boje vedno večjega vpliva katolicizma.

V USA je 26 nadškofij in 114 škofij. Največji škofiji sta Chicago in Brooklyn. Cerkevna hierarhija šteje 5 kardinalov, 32 nadškofov in 190 škofov. Svetnih duhovnikov je 32.569, redovnih 21.227, redovnih bratov 10.473 in redovnic 168.527.

Župnija

Župnijska skupnost je zelo živa. Verniki so povezani med seboj in s svojimi duhovniki. Veliko žrtvujejo za materialne potrebe v župniji. Ker so raztreseni med številčno močnejšimi protestanti, so za ohranjanje svoje vere potrebne še večje žrtve.

Vzemimo za zgled župnijo blizu Bostona. Šteje 12.000 vernikov. Ima zelo lepo cerkev, ki je bila zgrajena pred 60 leti. Oskrbuje jo osem duhovnikov. Ima dve ljudski farni šoli, eno za deklice, ki šteje 700 učenk, drugo za dečke z 900 učenci. Imajo srednjo šolo za

500 gojencev. Župnija ima posebno hišo za redovnike učitelje in zavetišče za uboge in onemogle. Vse je bilo zgrajeno s pomočjo vernikov in verniki sami pomagajo za vzdrževanje. Država podpira samo laične šole. Se razume, da župnik nobeno nedeljo ne pozabi vernike spominjati na krepost velikodušnosti in požrtvovalnosti. Za vzdrževanje župnijskih ustanov je vsako nedeljo nabirka.

Šola

Privatne šole so priznane od države. Oblast prizna vsa izpričevala in diplome ljudskih, srednjih in visokih šol. Ni nobene razlike med gojenci, ki končajo študije na privatnih ali državnih zavodih.

Katoliška vzgoja na privatnih, farnih, šolah je velika moč za Cerkev v USA. Bodočnost Cerkve v tej deželi je bistveno povezana s katoliškimi vzgojnimi zavodi. Verniki to vedo in so pripravljeni vse žrtvovati za njih obstoj.

160.447 oseb (duhovnikov, redovnikov, redovnic in katoliških laikov) se posveča vzgoji mladine. Vseh vzgojnih zavodov za mladino je 13.726. Tukaj so všteta tudi semenišče, ki jih je 96. Novicijatov za redovnike je 429. Katoličani v USA imajo 265 univerz in drugih visokih šol (inštitutov). Imajo 1.567 župnijskih gimnazij in 866 privatnih srednjih šol, 9.897 župnijskih in 475 privatnih ljudskih šol.

Na univerzah in srednjih šolah je 309.908 gojencev. Na katoliških ljudskih šolah je 4.195.781 učencev. Veliko otrok se vzgaja v zavetiščih za revne otroke. Iz državnih zavodov obiskuje 3.301.401 učenec krščanski nauk. Skoraj 9.000.000 ameriške mladine je deležna verske vzgoje v katoliških zavodih.

Bolnišnice

Katoličan v USA se ne zadovolji samo z vzgojo v katoliških učnih zavodih.

Tudi umreti hoče v postelji katoliške bolnišnice. Vsako večje mesto ima moderno katoliško bolnišnico. Vsega skupaj jih je nad 900. V velikih mestih so te bolnišnice pravi nebotičniki. Zdravniki, čeprav nekatoličani, se morajo obvezati, da bodo izpolnjevali katoliške moralne zakone. V bolnišnicah so v vseh nadstropjih zvočniki, da morejo vsi bolniki moliti z redovnico jutranjo in večerno molitev in poslušati nauke in navsote.

V preteklem letu je bilo 13,029.484 bolnikov oskrbovanih v katoliških bolnišnicah.

Je 347 katoliških šol za bolničarke s 34.359 gojenkami.

Ljudstvo je globoko verno

Za večino prebivalcev USA je vera nekaj nujnega. Se razume, da tega

ljudstva ne smemo soditi po filmskih zvezdah in gangsterjih velikih mest. Ti so večinoma tujci. Vsak severoamerikanec rad izpove svojo vero in rad opzarja na dolžnostj do Boga. Predsednik Eisenhower gre vsako nedeljo k verskemu opravilu svoje protestantske sekte. Tudi, ko je na počitnicah, izpolni svojo versko dolžnost in naslednji dan poročajo o tem časopisi.

Nekatere posebnosti

Ko je bil na obisku v USA francoski minister Mendés-France, so mu v New Yorku pripravil velik banket. Ker je bil gost katoliške vere in se ob petkih v Franciji ne je mesa, mu niso postregli z mesom.

Ko je bil na obisku italijanski minister Scelba, je bil presenečen, ko se je pred jedjo Eisenhower prekrizal.

Otroci slovenskega šolskega tečaja v Clevelandu

Verniki do duhovnika

V USA skoraj ni opaziti razlike med socialnimi sloji. Delavec in gospodar se sestane v kavarni pri isti mizi. Tako tudi ni prav nič važno iz kakega socialnega okolja je njihov duhovnik. Pred nekaj leti je bostonski škof izjavil, da so škofje v USA večinoma sinovi delavcev.

Ljudje so ponosni na svoje duhovnike. Radi jih imajo in jih kot duhovnike spoštujejo. Radi vidijo, da so njihovi duhovniki čedno oblečeni in jim pomagajo, da jim ničesar ne manjka. Skoraj vsak duhovnik ima svoj avtomobil. Nič se ne spogledujejo, če se srečajo s svojim duhovnikom v kino, v gledališču ali na letovišču. Ko gre v gledališče, mu redko kdaj pustijo plačati vstopnico. V velikih mestih je videti pogostoma, kako stražnik ustavi promet, da more duhovnik ali redovnica prekoračiti cesto. Stražniki so večinoma irskega rodu in zato dobri katoličani. Če duhovnik prekrši prometne predpise, mu stražnik za kazen naloži, da zmoli en očenaš za policijo.

Starši so veseli in ponosni, če se kateri od otrok odloči za duhovniški ali redovniški poklic.

Enkrat na leto, v mesecu novembru, slavijo v USA zahvalni dan. Sam predsednik države otvori ta dan in pozove vse prebivalce, naj se zahvalijo Bogu za vse prejete dobrote in povabi vse, naj gredo ta dan v cerkev.

V parlamentu začne vsaka seja z molitvijo, ki jo moli protestantski pastor ali katoliški duhovnik. Moli se posebna molitev, ki je natisnjena na prvem mestu Zbornika.

Nikoli ne začne in konča večja pojedina brez molitve. Kadar je kak večji banket v New Yorku, blagoslovi mizo kardinal Spellman in za zahvalo moli kak protestantski pastor, ali obratno.

Duhovnik in javno življenje

Duhovniki v USA ne stojijo ob strani, ko gre za reševanje političnih in socialnih problemov. Duhovniki in škofje so državljani kakor drugi. V USA ni bilo nikoli kake protiklerikalne gonje. Cerkev se ne vmešava v vsakdanjo strankarsko politiko, vedno pa je odločna, kadar gre za obrambo pravice in resnice. Pred leti je v borbi med delavci in delodajalci posegla odločilno vmes in se potegnila za pravice delavcev. Ko je Cerkev spoznala, da so za delavce koristni sindikati, je pomagala pri organiziranju teh. Nekateri duhovniki so posebej šolani za to delo.

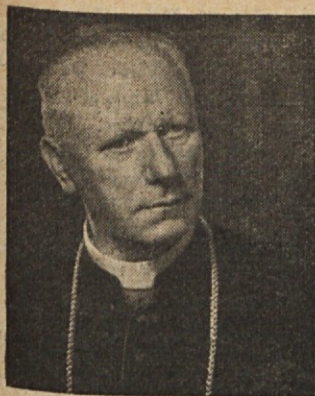
Spreobrnjenja

Duhovniki imajo veliko dela s tisti, ki se pripravljajo za vstop v katoliško Cerkev. Potreben jim je daljši pouk. Katoliški duhovniki se posebej trudijo za spreobrnjenje protestantskih pastorej. Vsako leto je nekaj sadov tega dela. Kolumbovi vitezi delajo pridno za spreobrnjenje laikov. Po dnevnikih vabijo na posebne tečaje, kjer se poučujejo verske resnice. Porabijo za to tudi radijo in televizijo. Na cestah, vozilih in na vlakih delijo versko in katoliško branje. Vsak teden posluša 30 milijonov Amerikancev škofa Fultona Sheena po radiju in televiziji.

Na koncu pa ne smemo pozabiti omeniti velikega karitativnega dela, ki ga vršijo katoličani USA. Mislim, da ni nobenega slovenskega emigranta, ki ne bi bil po drugi svetovni vojni na ta ali oni način deležen materialne pomoči iz USA. Kristus je polagal toliko važnost na dela usmiljenja. Morda je prav tu vir moči katolicizma v Severni Ameriki. Molimo za Cerkev v tej deželi, če bi kljub velikim žrtvam za obstoj vzdržala in napredovala!

Priredil Jože Guštin

Spominska proslava za pok. škofom
dr. Gregorijem Rožmanom

Ob prvi obletnici smrti nepozabnega škofa dr. Gregorija Rožmana se je 1000 rojakov iz Vélikega Buenos Airesa zbralo k spominski proslavi, ki je bila v nedeljo, 30. oktobra, na praznik Kristusa Kralja.

Proslava se je začela s sveto mašo, med katero je veliko rojakov prešlo sveto obhajilo. Sv. mašo z govorom je imel č. g. direktor Anton Orehar. V pridigi je orisal osebnost pokojnega g. škofa. Pel je pevski zbor „Gallus“ s sodelovanjem „Gallusovega“ otroškega zbora pod vodstvom g. dr. Julija Savelli.

Po cerkveni pobožnosti pa se je proslava nadaljevala v dvorani istega zavoda. Ta del je otvoril g. prof. Lojze Horvat, predsednik Društva Slovencev.

Kot prva točka je bila zborna recitacija fantov in deklet pod vodstvom g. Janeza Perhariča. Recitacijo je po govorih in pismih pok. g. škofa skrbno sestavil č. g. župnik Gregor Mali.

Slavnostni govornik je bil g. Miloš

Stare. V klenem govoru je pokazal dobo škofa Rožmana in njegovo vlogo. Še bolj jasno smo spoznali, kako je škof Rožman ljubil svoj narod in koliko je zanj žrtvoval. Krajši govor v domačem jeziku je zaradi gostov imel še g. Vital Ašič.

Za govorom pa je pevski zbor „Gallus“ izvajal oratorij „Irenej Friderik Baraga“. Besedilo je sestavil dr. Tine Debeljak, uglasbil pa ga je prof. Alojzij Geržinič.

Med nami v Argentini

Študijski dan SKAS-a

Kakor vsako leto, tako je tudi letos, Slovensko katoliško akademsko starešinstvo priredilo študijski dan, ki je bil posvečen mladinskemu vprašanju. Študijski dan je bil v Slovenski hiši, začel se je s sveto mašo, katero je opravil duhovni vodja SKAS-a, č. g. direktor Orehar.

Predsednik dr. Leopold Eiletz se je po pozdravnih besedah spomnil v lepih in toplih besedah v zadnjem letu umrlih članov. V izseljenstvu sta umrla škof dr. Gregorij Rožman in univ. prof. dr. Ivan Ahčin, v domovini pa gimnazijski ravnatelj dr. Karel Capuder in bivši mariborski župan dr. Alojzij Juran. Za pokoj njihovih duš so vsi zmolili očenaš.

Za tem pa je sledil referat: „Slovenska mladina v Argentini“, ki ga je izdelal č. g. dr. Alojzij Starc. Po živahnem razgovoru so sledili primereni sklepi. S skupnim kosilom je bil zaključen uspeli študijski dan.

Spomin 300-letnice smrti sv. Vincencija Pavelskega

V nedeljo, 22. septembra, so v Slovenski vasi v Lanúsu, kjer imajo slovenski lazaristi svoj zavod, počastili 300-letnico smrti sv. Vincencija Pavelskega.

Program je bil pester: Najprej je mladinski pevski zbor pod vodstvom ge. Zdenke Janove zapel več pesmi, nato je sledil govor g. Maksa Jana, temu pa kratek prizorček otrok.

V drugem delu proslave pa je č. g. Lado Lenček C. M. govoril vaščanom o svojih vtisih iz potovanja po Evropi.

Vsi sveti

Za praznik Vseh vernih duš smo se spomnili svojih dragih, ki so odšli iz tega sveta. Na buenosaireškem pokopališču je bila v jugoslovanski grobnici pridiga č. g. Stanka Škerbete in molitve, ki jih je ob asistenci opravil č. g. direktor Orehar.

Zvečer pa je bila v Slovenski kapeli sv. maša in molitve. Ker pa počivajo naši rojaki tudi na pokopališčih v Morónu, San Justu, San Martínu, Lomas de Zamora in Olivosu, zato so slovenski dušni pastirji tudi tam opravili skupne molitve.

Občni zbor Društva Slovencev

Štirinajsti redni občni zbor Društva Slovencev je bil v nedeljo, 16. oktobra, v Slovenski hiši. Novoizvoljeni odbor je tale: predsednik prof. Lojze Horvat; 1. podpredsednik France Perišek; 2. podpredsednik Robert Petriček; tajnik Božo Žužek; blagajnik Janez Kralj; gospodar Nace Grohar; mla-

dinski referent Aleksander Majhen; kulturni referent Miha Gaser; socialni referent Albin Magister st.; organizacijski referent Božo Fink. Odborniki pa so: Mara Bidovec, Nande Češarek, Tinca Glavan, Ruža Jurčec, Jože Jonke, Rudolf Keršič, Marko Kremžar, Stan-ko Mehle, Rudolf Smersu, Edi Škulj, Janez Šparhakej in Lojze Žužek. Član odbora je tudi č. g. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini.

Proslava štiriletnice Našega doma

„Naš dom“ v San Justu je v nedeljo, 23. oktobra, praznoval svojo štiriletnico. Za otvoritev je pevski zbor iz San Justa pod vodstvom g. štefana Drenšek zapel več pesmi. Za tem pa je govoril društveni tajnik g. Srečko Belič. V lepem govoru je nakazal življenje in delo doma. Govorila sta še kulturni referent Našega doma g. Ivan Oven in predsednik Društva Slovencev prof. Lojze Horvat.

Popoldne so bili nastopi in petje šolskih otrok. Telovadne nastope je pripravila gđč. Anica Mehle, petje pa gđč. učiteljica Angelca Klanšek in gđč. Francka Tomažin.

Misijonska proslava

Misijonska nedelja je letos padla na 23. oktober. Spomnili smo se je tudi Slovenci v Argentini.

Ob 4 popoldne je bila v Ramos Mejia misijonska molitvena ura. Po ura pa so se rojaki zbrali v cerkveni dvorani, kjer je č. g. Lenček Lado, C. M. govoril o misijonskih vtisih iz svojega potovanja po Evropi. Predavanje so spremljale skioptične slike.

Dopoldne pa so bile po naših verskih središčih sv. maše z misijonsko pridigo in darovanjem za misijone.

OSMI SLOVENSKI SOCIALNI DAN

Slovenci v Argentini so imeli dne 4. septembra t. l. svoj osmi študijski dan, posvečen socialnemu vprašanju. Letos so obravnavali vprašanje socialne pravičnosti in ljubezni s posebnim ozirom na zamejske Slovence. Velika udeležba je znova pokazala, da je med Slovenci še mnogo smisla za resna aktualna vprašanja in da je seme, ki ga je vsadil ustanovitelj in idejni utemeljitelj socialnih dni — prof. dr. Ivan Ahčin, padlo na rodovitna tla. Pok.

dr. Ahčin pa ni samo ustanovil socialne dneve, ampak je tudi vsako leto skrbno izbiral vsebino teh dni, predaval in sestavljal resolucije. Že na smrtni postelji je predlagal tvarino tudi za letošnji socialni dan in sicer vprašanje socialne pravičnosti in ljubezni. Stalni odbor socialnih dni, ki ga sestavljajo gg. Janez Majeršič, Avgust Horvat, Jože šeme in Rudolf Smersu, je ta predlog sprejel.

Tudi letošnji socialni dan se je vršil v prostorih Slovenske hiše in se začel s sv. mašo, ki jo je daroval direktor slov. dušnih pastirjev g. Anton Orehar in ki se je v svoji priliki dotaknil vprašanj, ki so bile predmet razpravljanj socialnega dne. Poudaril

Maribor — drugo največje mesto v Sloveniji

je misel papeža Pija XI. v Quadragesimo anno, da je za srečnejše življenje na svetu potrebna obnova nravi in obnova ustanov. Razmere na svetu se bodo zboljšale, ko bodo ljudje premagali sebičnost in materializem. To velja tudi za nas slovenske izseljence.

Po sv. maši je z molitvijo začel osmi slov. socialni dan predsednik Stalnega odbora socialnih dni g. Janez Majersič, ki se je v svojem pozdravnem nagovoru najprej spomnil tistih mož, ki so s svojim delom in zamisljo sodelovali pri socialnih dnevih, pa jih je Bog poklical k sebi v času od zadnjega socialnega dne. To so: škof dr. Gregorij Rožman, prof. dr. Ivan Ahčin in bivši narodni poslanec Pavle Masič. Nato je g. Majersič spregovoril nekaj besed o pomenu in koristi socialnih dni.

Takoj nato je bilo izvoljeno predsedstvo zborovanja in so bili izvoljeni: za predsednika g. Ruda Jurčec, za tajnika g. Jože Šeme, za člana predsedstva pa ga. Pavla Zupanova in g. Jože Jonke.

G. Jurčec se je zahvalil za izvolitev, razložil dnevni red in takoj povabil prvega predavatelja č. g. Jožeta Ranta, da poda svoj referat „Pravičnost in socialna previčnost“. V skrbno pripravljenem referatu je predavatelj najprej osvetlil pojme (menjalna, razdelilna, zakonita in socialna pravičnost) ter je posebej orisal zahteve socialne pravičnosti, kakor sta to učila papeža Pij XI. in Pij XII. Te misli je nato predavatelj navezal na probleme slovenske izseljenske skupnosti ter je svoja lepo podana izvajanja zaključil s pozivom k študiju socialnega vprašanja in k praktičnemu izvajanju socialnega nauka Cerkev.

Drugi referat je imel g. Avgust Horvat. Naslov tega predavanja je bil:

„Socialna blaginja — cilj socialne pravičnosti“. Povedal je, kaj je socialna blaginja in naglasil, da more tako socialno blaginjo ustvariti samo resnično izvajanja socialne pravičnosti in ljubezni. V tej zvezi je nanašal vsa pereča vprašanja naše skupnosti v zamejstvu in je pokazal na nekatere nezdrave pojave med nami. Preveč ljudi stoji ob strani, ko se pešičica trudi, gara in žrtvuje za druge. Dobrot slovenske skupnosti (slovenske službe božje, šol, tiska, prireditve in podobno) bi bili radi vsi deležni, toda k ohranitvi vsega tega mnogi nič ali prav malo prispevajo. Še prav posebne dolžnosti pa imajo izobraženci.

Po predavanju g. Horvata so udeleženci zborovanja z navdušenjem sprejeli predlog tajnika g. Šemeta, da se z zborovanja odpošljeta pozdravni pismi predsedniku Narodnega odbora za Slovenijo g. dr. Mihi Kreku in pa buenosaireskemu nadškofu kardinalu Caggianu.

Tretji referat je nato podal prof. Alojzij Geržinič. Naslov njegovega predavanja je bil: „Družbeni pomen ljubezni“. Tudi to predavanje je bilo nad vse aktualno. V njem je predavatelj odkrito obravnaval življenje slovenskih ljudi v zamejstvu. V izbranih besedah je razgrinjal brezmejno bogastvo in srečo, ki jo more prinesiti ljubezen med ljudi na splošno in še posebej med Slovence. To ljubezen pa uničujejo: sovraštvo, zavist, nesloga, pohujšanje in podobni grehi. Sedanji položaj v slovenski skupnosti je treba zboljšati; to pa bomo dosegli tako, da bo vsakdo začel pri sebi. Končno je predavatelj polagal vsem na srce, da naj se ne trgajo iz svojega naroda in da naj ostanejo vsi med seboj povezani, da naj drug za drugega molj in da naj drug drugemu pomaga.

OKROGLA HIŠA

XXXIV.

Zdaj se pogosto zgodi, da se med najinimi uradniškimi opravki med molkom pojavi kako važno vprašanje, ki se reši s kratkimi besedami. Okno odprto za hip oddiha, in bolj daleč tam vidimo sami sebe, ne uklenjene v uradniški red, ampak v naši duhovni svetlobi.

Spričo odvetnika Nardija sem le nevednica in tega ne skrivam. On, kot jaz, prizna, da je ženska lahko nevedna brez nepotrebne samoponiževanja, kajti naloga žene ni preiskovanje globočin znanosti, ampak da je prijazna družica možu. Kot izjema postane razumna žena tudi všečna tovarišica.

Po mnenju odvetnika Nardija imam jaz, čeprav nevedna ženska, redki dar, da vidim stvari s pogledom tistega, ki je vajen širokih obzorij in zajema množično, imam redko zmožnost analize in sinteze in zmožnost, da ohranim brez dvoma odlično osebnost v primerni razdalji spričo osebnosti drugih.

Sodbe, ki sem jih skrčila v malo besed, so posledica večmesečnega medsebojnega opazovanja, ki se je danes končalo z dolgim stiskom rok.

„Pogovor z vami, gospa, je zelo prijetna stvar.“

Tudi meni je postalo prijetno govoriti o odvetniku Nardiju s Sandrom in z Mileno, ko prideta k nam ob nedeljah..

Milena me posluša z velikim zanimanjem, rekla bi skoraj s pretiranim zanimanjem. Sama sebi se smejem, ko se spomnim na to prirojeno nagnjenje, ki ga je imela vedno Milena do moških. Milena posluša blagohotno, ocenjuje pogovor in sodi:

„Poznam to vrsto moških, imajo značaj gospodovalcev, so zelo zanimivi, zelo vljudni. Nekoliko nevarni.“

„Nevarni? V kakšnem pomenu?“

Moje veliko začudenje jo sili k nasmehu:

„Čudovita lahkovernica si.“

Sandro je zaradi teh pogovorov v zelo veliki zadregi. Razumem ga. Moja služba in Milenina navzočnost sta dve stvari, ki ju ni mogel nikoli prenašati. Vendar postaja moja služba vedno bolj potrebna in Milenino zanimanje za nas se zdi, da postaja dragoceno.

Morda pojde Sandro v Milan, bolje rečeno, gotovo pojde Sandro v Milan zaradi neke majhne službe, ki bo komaj zadostovala za njegovo vzdrževanje, pa mu bo dala možnost, da bo oprezoval veliko službo, ki bo Milenino delo.

Tako bi šli vsi v Milan. Gotovo! Jaz bi potem sanjala o teh naših oknih, skozi katera se vidi morje, o tem soncu, ki se toplo in iskreče razliva po stenah in stropu, tako kot sanjam o hribih, pa tudi o milanski megli bom srečna s Sandrom in svojima sinovoma.

Če je tako, čemu ta večna muka v zgrbančenem Sandrovem čelu?

Medtem mine vojna in zmagamo, da, vkljub Mileninim prerokbam.

„Sandro,“ mu rečem nenadoma po-

poldne v najinem pristrčnem trenutku miru, ko sediva udobno v naših naslonjačih, „ali si prepričan, da sem razsodna ženska, ali da se izmed tistih, ki se jih morajo bati možje..., ki so nekoliko nevarni?“

Sandro mi takoj odgovoril, glavo mi je pritisnil k svojemu ramenu. „Nisi ti, v katero sem izgubil zaupanje, marveč si ti edino zaupanje, ki mi je ostalo.“

Končno, je zelo laskavo za ženo, če je moževo edino zaupanje in če misli o bližnjem, ki ga predstavlja predstojnik v uradu, da je razumna in priklupna oseba.

XXXV.

Vendar obstoja Milenina ocena čudovite lahkovernice. Zalotim se, posebno ob samotnih popoldnevih, kako govorim z nekim umišljenim odvetnikom Nardijem, ki mi sedi nasproti v naslonjaču.

Da, tudi jaz verjamem, da je možen boljši svet; to naše teženje po pravici in popolnosti, to naše hrepeneje po čistosti, nujnosti, da posvetimo, da dvignemo, da osvetlimo z lučjo vse, kar je predmet naše vere, bi ne imelo svojega smisla obstojanja, ko bi ne bilo dediščina nerazvite moči, ki mora nekoga dne postani resničnost.

In moralo bo biti človeško delo, če moramo mi vsak dan s svojo voljo kopiciti uro za uro odpoved in žrtev in tako graditi ta novi svet čistosti in popolnosti.

Ah, jaz ne znam najti tako bleščečih besedi, tako prepričevalnih in blagodonečih kot moj umišljeni sobesednik, toda gotovo odseva moja misel z vso iskrenostjo v mojih očeh in čutim njegov odobravaljoči smehljaj, njegov občudujoči pogled ki pravi: „Pogovor z vami, gospa, je prijetna stvar.“

Potem vstopi Milena in odvetnik ji prepusti prostor v sedežu nasproti; zdaj je ona na vrsti, da govori in govori. Za Mileno je v resnici zelo lahka stvar govoriti z izobraženimi ljudmi, ker je noben sestanek ne zmede, vedno jih ima mnogo in v raznih jezikih. Nobeno vprašanje je ne plaši, pozna vse, tako je gotova sama sebe, da je nikoli ne razburja najmanjši dvom, da bi se smatrala za nižjo.

Razpravljata Milena in odvetnik, ena s hudourniško gostobesednostjo, z drdrajočimi r in sikajočimi s, kar me vedno spominja na kak stroj v obratu, drugi s svojim mirnim, blagoglasnim in polnim glasom, kot izvir velike reke. Ne vem točno, kaj pravita. Milena zatrjuje, da je lahkoverno, čudovito lahkoverno misliti v uresničenju boljšega sveta, ker tvarni nagibi prevladujejo v človeku in človeški nagoni so tak blodnjak, da ni dovolj življenje posameznika, da se dvigne do tistih višin, do tiste luči, ki je ona ne staji, pa misli, da je tuja življenju na svetu.

„Svetniki so jo dosegli,“ si upam reči.

Milena se smeje.

„Svetniki so vredni občudovanja, skoraj bi rekla, da z njimi lahko potrpiamo, ker so izjema, toda gorje, ko bi bili sami svetniki na svetu... in...“

Ona dobro ve, kaj bi rada povedala, toda me gleda in molči s preudarano modrostjo kot pred mladoletnimi, ki so čudovito lahkoverni.

Tedaj spregovori Nardi in jaz vidim, kako se razsvetli zemlja in na nebu se zavrtijo krogi Dantejevega raja, v rokah svetega Frančiška zablestijo nebeški žarki... a Milena me prekine vrešče:

„Fantazija, poezija, domišljija. Velika resničnost sveta je beda in te ni

mogel odpraviti s sveta noben pesnik, noben svetnik, niti sv. Frančišek, ki se je z njo zaročil, je ni mogel zase pridobiti. Ali ne vidiš, kako vdira povsod v vsako hišo, v vsakega šibkega duha, v vsako lahkoverno srce?"

Tu se pojavj Beda, ker je bila klicana: pomete s prikaznimi in sede v naslonjač na svoj prostor. Dolgo me gleda molče in potem namigne:

„Pa nisi morda zaljubljena v tega odvetnika Nardija?"

Stresnem se, srce mi močno udari, pa to je od ogorčenja. Zaljubljena? In to, kaj naj pomeni? Občudujem ga, zelo ga cenim, čutim, da imava sorodna čustva in misli, iz vsega tega se lahko rodi naklonjenost, lahko nastane prijateljstvo... In kaj? Ali ni možno prijateljstvo med moškim in žensko, ne da bi kdo takoj namigaval na ljubezen? Ljubezen. Toda, kakšna ljubezen? Ali ne vidiš, da je moja ljubezen Sandro? Kako je mogoče misliti, da...?

In... misel je nekaj tako rahlega, nekaj tako tankega, da ji včasih stvar od nič da življenje. Že veliko popoldnevov izgubljaš čas z domišljijami v tem naslanjaču, dočim so Jurčkove nogavice raztrgane na peti.

Stresem se. Res je to. Jurček ima nogavice raztrgane in kako, da Marija ni tega opazila?

„Marija opazi predvsem raztresenost svoje gospodinje. In če je gospodinja raztresena, zakaj bi ne mogla biti tudi Marija?"

V predal opranega perila grem iskat Jurčkove nogavice in jih pregledam drugo za drugo, mnoge so raztrgane na peti. Podpletem jih in med tem čutim, da se tresem od razburjenja.

„Oh, Sandro! Kako je to mogoče? Toda ti ne verjameš, ker veš, kako te

ljubim in imaš do mene popolno zaupanje, ti veš, da to moje zanimanje za Nardija, je zanimanje, ki ga zbudi v nas pesnik, pisatelj, umetnik, čigar delo občudujemo, ker v tem delu čutimo sebi sorodno osebnost. Ti mi verjameš, Sandro, kajne? Ti mi verjameš?"

Znova čutim vsa pretresena od veselja njegovo roko na svojih laseh in slišim njegov glas: „Ti si moje edino zaupanje.“ Toda kako je vedno žalosten njegov glas, celo v sanjah.

XXXVI.

Marija bi mi rada povedala nekaj zelo važnega, in je v velikanski zadregi.

„Oprostite mi... moram vam povedati... veste, gospa..."

„Zares ne vem, pa ti pridem na pomoč: ali si kaj razbila?"

„Ah, ne.“

„Otroka sta spet kaj skuhala?"

„Ne, ne..."

Tedaj se je spustila v jok in med vzdihji je nenadoma povedala:

„Poslavljam se!"

Presenečenje je precej veliko. Nikdar si nisem mislila te možnosti. Marija, ki je bila prej v hiši mojega moža, potem z nami že deset let, ki smo jo smatrali za družinskega člana, nekoliko prostaška, zelo nevedna, polna predsodkov, pa v dnu dobra ženska in popolnoma zanesljiva... mi reče zdaj kar tako nepričakovano: grem.

Mislim, ali bi mi mogel Sandro z največjo preproščino reči: Zbogom, draga, grem! Ali, da bi rekla jaz njemu: Na svidenje, Sandro, odhajam!

Da, isto bi bilo, kajti Marijo smo smatrali za eno izmed nas in vendar ni res: Marija reče lahko mirno vsak trenutek: se poslavljam.

Nekaj neverjetnega je, pa moram

ugotoviti, da je tako. Samo ne morem razumeti, zakaj bi morala jokati s takim obupom.

„Ali mi hočeš povedati, Marija, zakaj jočeš?“

„Ah, gospa! To je tako težko! Tako rada imam otroka.“

„Če je tako, zakaj odhajaš?“

„Veste...“ okleva.

„Povej, povej, brez skrbi, morda smo bili nasproti tebi premalo obzirni, ne da bi se zavedali...“

„Ah, gospa! Vi ste tako dobri, toda, kamor grem, mi dajo trojno plačo, ki jo zaslužim tukaj.“

„Ah!“

Tako torej vsa naša dobrota in vsa njena skrb za nas velja manj kot dve-sto lir. Dobro, tudi Jezusa so nekega dne tehtali in dognali, da velja trideset denarjev več kot On. Tista tehtnica je še vedno v rabi.

„Oh, Marija, imaš popolnoma prav. Toda, zakaj nisi prej mene prosila, da ti zvišam plačo?“

„Veste, gospa, dobro vem, da...“

„Razumem, razumem! In kdaj odi-deš?“

„Čez osem dni.“

„In ko bi jaz v osmih dneh ne našla druge ženske?“

„Mislila sem na to, gospa, vem, da ste zelo zaposlena, sem našla jaz eno, je dobra dekle, še danes se predstavi.“

„Zelo si dobrohotna, Marija!“

Zares je dobrohotna, bistrovidna in okretna. Vedela je, da...

Tedaj sem se ozrla okrog sebe. Tam v kotu je stala Beda s svojim zagnanim posmeškom. Nekoliko si nam zagodla, kajne? Pa zato se ne vdamo!

Marija je dobro vedela, da sem tako zaposlena... Tu sem po navalu no-

tranjega odpora dvignila glavo.

„Dobro. — Toda, zakaj bi morala tako jokati, sploh ne razumem. Pojdi no, Marija, bodi vesela!“

„Oh, gospa, tako ste dobra!“

„In to, kaj pomeni? Sem razsodna. Tvoj položaj ti dovoljuje, da lahko rečeš vsak renutek: pozdrav vsem, odhajam. In meni ne preostane drugo, ko da rečem: „Pojdi, Marija, in obilo sreče!“

Poliglot. Oktobra 1906 je bil sprejet pri papežu francoski kardinal Lecot. Vsi so z zanimanjem čakali na izid tega obiska. Kardinal Lecot je namreč v konklavi sedel ob kardinalu Sartu. Tedaj ga je vprašal: „Eminenca je gotovo Italijan?“ Kardinal Sartu mu je latinsko odgovoril. „Ne znam francosko; sem beneški patriarh“. „Oh, potem pa ne boste papež, zakaj ta mora znati francosko.“ Kardinalova prerokba se seveda ni spolnila, zato pa mu je bilo kaj nerodno ob prvi avdienci. Pa ga je Pij X. nagovoril v francoščini: „Ker sem sledil Vašim navodilom, Eminenca, sem se brž privadil francoščini, če je ta tako nena-domestljivo potrebna papežu“.

Medalja. V počastitev novoustanovljenega Papeška bibličnega instituta so skovalj posebne svetinje z Mozesom in Petrom ob vinogradu: Mozes sprašuje, Peter pa kaže s prstom na hišo v kateri je bil nameščen Institut, kot bi hotel reči: „Glej, izvoljeni vinograd!“ Pij X. se je brž pošalil: „Mozes sprašuje, kje je ostalo vino s trte, ko je tako malo grozdov, Peter pa odgovarja: V kleti bibličnega instituta“.

POVERJENIKI:

Argentina:
Dušnopastirska
pisarna,
R. Falcoń 4153,
Buenos Aires

Brasillija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7958
Sao Paulo,
Brasíl

U.S.A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave.
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Mara,
83 Victor Ave.,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva
Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnilno pošl-
jajte Mohorjevi
družbi v Celovec

Celoletna naroč-
nina za Argen-
tino in države,
ki nanjo mejijo,
(razen Urugua-
ya) 230 pesov;

za Uruguay je
naročnina 300 \$;

za U.S.A. in Ka-
nado 5 dolarjev;

za Avstrijo 95
šillingov;

za Italijo 2000
lir;

drugod
protivrednost
dolarja.

